

II

НЕПРИЈАТЕЉСКА ДОКУМЕНТА

НАРЕДБА СКОПСКОГ ОБЛАСНОГ ПОЛИЦИСКОГ НАЧЕЛНИКА СИМЕОНОВА ОД 7 АВГУСТА 1941 ГОД. О НАЧИНУ СЛАЊА У ИНТЕРНАЦИЈУ

М. У. П. Н. З.¹
ОБЛАСНА ПОЛИЦИСКА УПРАВА
СЛУЖБА ДРЖАВНЕ СИГУРНОСТИ
Бр. 1-644
7 VIII 1941 године
Скопље

Строго поверљиво
Р а с п и с

Г. г.

СРЕСКИМ ПОЛИЦИСКИМ НАЧЕЛНИЦИМА У ОБЛАСТИ

Убудуће упућивање лица из ваших срезова на принудни рад, у радне групе, вршити на овај начин:

1. Мотивисаним извештајем тражи се од г. обласног директора упућивање лица на принудни рад, у радне групе.

2. Радна група у коју ће се, према приложеном списку свих радних група, упућивати лица бира се тако да буде што удаљенија од насељених места.

3. Упућена лица на принудни рад шаљу се с писмом односној среској полициској управи ради њиховог даљег одашиљања у најближу радну групу коју ви означите.

4. Обавештава се писмом начелник службе привремене радне обавезе односно радне дружине, којој припада од Вас означена радна група, копијом — начелник одељења привремене радне обавезе при Министарству грађевина — Софија.

¹ Министарство унутрашњих послова и народног здравља.

5. Мотивисаним писмом, за сваки случај, обавештава се посебно и моја Управа.

У прилогу: Обрасци писама и списак радних група.

ОБЛАСНИ ПОЛИЦИСКИ НАЧЕЛНИК: (п)
Ст. Симеонов

НАЧЕЛНИК СЛУЖБЕ ДРЖАВНЕ СИГУРНОСТИ: (п) Вас. Цанков
Верно: Секретар службе: (потпис нечитак)
(М.П.)

ПРЕПИС

СПИСАК

радних хрупа Одељења привремене радне обавезе и означавање њихове тачне адресе.

У рејону 1 радне дружине — Софија

1. радна група — Владаја — Мрчарево
2. „ „ — Своге — Радина
3. „ „ — Бучино Проход — Искрец
4. „ „ — Трн — Вукан — Трекљано
5. „ „ — Луцене — Копривштина
6. „ „ — Гинци — Преохан
7. „ „ — Клисуре — Козница
8. „ „ — Трн — Одоровци — Звонци
9. „ „ — Чамкорија — Радоил

У рејону 2 радне дружине — Пловдив

1. радна група — Момина Клисура — Пазарцик
2. „ „ — Малко Белово — Пазарцик
3. „ „ — Трн — Смољан
4. „ „ — Стрелча — Панађур
5. „ „ — Лесичево — Пазарцик
6. „ • „ — Пештера
- V- „ „ — Нареченске бање — Асеновград
8. „ „ — Хвојна
9. „ „ — Батак — Пештера
10. „ „ — „ — „
11. „ „ — „ — „
12. „ „ — „ — I
13. „ „ — Пештера

М. В. Р. Н. З.
ОБЛАСТНО ПОЛИЦИЙСКО УПРАВЛЕНИЕ
СЛУЖБА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
№ 1-644

7-111-1941 год.
гр. СКОПИЕ

Вх № 1921 *РД/2 7*
11/11 941
СТРОГО-ПОВЕРТЕЛНО

О К Р Ж Н О I

ДО Г.Г.

ОКОЛИЙСКИЯТ ПОЛИЦИЙСКИ НАЧАЛНИК

ВЪ ОБЛАСТЯТА

*Кръсник
за сведения
и документи*

За въ бъдеще въдворяването на лица отъ околия
да въ принудителна работа въ трудови работни групи,
да става по следния начинъ:

1. Съ мотивиранъ докладъ се иска разрешение отъ
г. Областния Директоръ въдворяването на лица на принудител-
на работа въ трудови работни групи.

2. Избира се по-отдалечена отъ населени пунктове
трудова работна група, по приложения списъкъ на всички ра-
ботни трудови групи, въ която ще се изпращатъ лицата.

3. Въдворенитѣ на принудителна работа лица, се
изпращатъ съ писмо до съответното околийско полицейско
управление за препращането имъ въ най-близката посочена
отъ Васъ работна трудова група.

4. Съ писмо се уведомява Началника на служба вре-
менна трудова повиностъ при съответната трудова дружина,
къмъ която спада посочената отъ Васъ работна трудова гру-
па, копие-Началника на отдела временна трудова повиностъ
при Министерството на Благоустройството-София.

5. Съ мотивирано писмо се уведомява за всички
влучай отделе и Управлението ми.

ПРИЛОЖЕНИЕ: образци отъ писма и списъкъ на
работните групи.

ОБЛАСТЕНЪ ПОЛИЦИЙСКИ НАЧАЛНИКЪ: /п/Ст. Симоновъ/

НАЧАЛНИКЪ СЛУЖБА ДЪРЖ. СИГУРНОСТЪ: /п/Вас. Панковъ

ВЪ Р Н О,

СЕКРЕТАРЪ НА СЛУЖБАТА

14. радна група — Југово — Асеновград
15. „ „ — Крнаре — Карлово
17. ” ” — ” — ”

У рејону 3 радне дружине — Сливен

1. Радна група — Служби привр. рад. обавезе
2. „ „ — Дружина групе Сливен
3. „ „ — Станица Чумерна — Сливен
4. „ „ — Изгрев — Елхово
5. „ „ — Граматиково — М. Трново
6. „ „ — Несебар
7. „ „ — Ржица >— Ајтос
8. „ „ — Скеф — Бургас
9. „ „ — Котел
10. „ „ — Тврдица — Нова Загора
11. „ „ — Новоселец
12. „ „ — Служби групе Елена — Сливен
13. „ > — > „ „ — „

У рејону 4 радне дружине — Шумен

1. Радна група Пролаз — Трговиште
2. Веселинов — Преслав
- Горско — Албаново — Попово
- Вехтово — Шумен
- Овчарово — Шумен
- Рудник — Варна
- Владимирово — Добрич
- Харман — Хасамово
- Ајдемир — Силистра
- Калипетрово — Силистра
- Балчик

Куртбунар
 Тутракан
 Тутракан
 Врбица — Преслав

У рејону 5 радне дружине — Трново

1. Радна група — Шипково
2. „ „ — Тетевен
3. „ „ — Купен
4. „ „ — Кесарово
5. „ „ — Драгомирово — Свиштов
6. „ „ — Петокладенди
7. „ „ — Тревна
8. „ „ — Тројан — Беклемето
9. „ „ — „ „

У рејону 6 радне дружине — Плевен

1. Радна група — Љути брод — Лакатник
2. „ „ — Вршец — Осиково
3. „ „ — Фердинанд — Белоградчик
4. „ „ — Цар Петрово — Кула
5. „ „ — Кела — Вршка Чука
6. „ „ — Галово — Крушевени
7. „ „ — Гиген — Никопол

У рејону 7 радне дружине — Радомир

1. Радна група — Ваксево
2. „ „ — Симитлиј
3. „ „ — Лагодеш — Горна Цумаја
4. „ „ — „ — „
- „ „ — „ — „
- „ „ — „ — „
7. „ „ — Царево Село
8. „ „ — „ „
9. „ „ — „ „
- „ „ — „ „
11. „ „ — Св. Врач
12. „ „ — Левуново
13. „ „ — Чучулигово — Петрич
14. „ „ — Долно Ујно — Ћустендил
15. „ „ — Босилград
16. „ „ — Ђуешево
17. п п — п

У рејону 8 радне дружине — Стара Загора

	1.	Радна група	—	Крџали
	2.	„	—	Давитково — Ардин
	3.	„	—	Морјанди — Крумовград
	4.	„	—	Мандрица — Ивајловград
	5.	„	—	Симеоновград
X	6.	„	—	Црневец — Чирпан
	7.	„	—	Крумовград
	8.	„	—	Врбово — Харманли
	9.	„	—	Крџали
	10.	„	—	I,
	11.	„	—	„
	12.	„	—	Момчиловград
	13.	„	—	

БР. 121

НАРЕДБА МИНИСТРА УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА ГАБРОВСКОГ ОД 22 СЕПТЕМБРА 1941 ГОД. О ПРАЋЕЊУ СУМЊИВИХ ЛИЦА

•
Препис преписа

НАРЕДБА
Бр. 2041

На основу чл. 1 ал. 2 и чл. 79 Закона о државној полицији ради очувања државне безбедности

Н а р е ђ у ј е м

1. Сви полициски органи, а у селима и претседници општина и сеоски намесници¹ треба најстроже да мотре на сва лица која улазе у насељена места, проверавајући веома пажљиво њихов идентитет и задржавајући сумњиве до утврђивања њиховог стварног идентитета.

2. Сви становници сеоских општина одмах да саоппгавају полициској или општинској власти о сваком лицу које је примећено у рејону села а које није становник дотичног села.

¹ Ту дужност вршило је плаћено лице као орган власти.

3. Сваки становилк сеоске општине који у својој кући прима лице које није из дотичног села одмах то да саопштава општинској власти, и може га примити на преноћиште само са изричитим одобрењем председника општине или сеоског намесника.

Прекршиоци ове наредбе кажњавају се, сагласно чл. 114 п. 3 Кривичног законика и чл. 22 слово „б" Закона за заштиту државе, строгим тамничним затвором не мање од пет година и суде их војни судови према процедури Закона за заштиту државе.

Стављам у дужност:

Директору полиције, среским управитељима, сеоским председницима општина и сеоским намесницима да мотре на тачно извршавање ове наредбе, а председницима општина и да је објаве становништву сеоских општина.

Софија, 22 септембар 1941 год.

Министар У. П. Н. 3.: (п) П. Д. Габровски

Оверава:

Инспектор Централне управе:

(Д. Данков)

БР. 122

ТЕЛЕГРАМ МИНИСТРА УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА ГАБРОВСКОГ ОД СЕПТЕМБРА 1941 ГОД. О ПАРИРАЊУ СВАКЕ КОМУНИСТИЧКЕ АКЦИЈЕ¹

Х и т н о

ОЈрЛАСНИМ ДИРЕКТОРИМА ЦАРСТВА

Имамо података да комунистички функционери који још нису учињени безопасним припремају акцију за прве дане октобра. Административне и полициске власти нека буду на опрези парирајући најстроже сваку појаву.

Бр. 2146

МИНИСТАР — ГАБРОВСКИ
ОБЛАСНОМ ПОЛИЦИСКОМ НАЧЕЛНИКУ
ОВДЕ
СРЕСКИМ УПРАВИТЕЉИМА У ОБЛАСТИ
На извршење

¹ На телеграму нема датума. Према броју и датуму пријема изгледа да је послат 28 или 29 септембра 1941 године.

Бр. 1710
1 X 1941 године

Бр. 7 од 29 IX 1941 године, Скопље

ОБЛАСНИ ДИРЕКТОР (и) А. Козаров

ЛИЧНО ПОВЕРЉИВО

Г. г. претседницима општина у срезу и г. среском
полиц. начелнику

На знање и извршење.

Ђевђелија, 2 X 1941 године, бр. 1047

СРЕСКИ УПРАВИТЕЉ

Думев

БР. 123

**НАРЕДБА СКОПСКОГ ОБЛАСНОГ ПОЛИЦИСКОГ НАЧЕЛ-
НИКА СИМЕОНОВА ОД 2 ОКТОБРА 1941 ГОД. ЗА БОРБУ
ПРОТИВ ПАРТИЗАНА**

Стр. поверљиво!

Р а с п и с !

м. У. П. Н. З.
ОБЛАСНА ПОЛИЦИСКА УПРАВА
СЛУЖБА ДРЖАВНЕ СИГУРНОСТИ
Бр. 12264
2 X 1941 год.
Скопље

Г. г. СРЕСКИМ ПОЛИЦИСКИМ НАЧЕЛНИЦИМА
У ОБЛАСТИ

Копија: Г. г. ПОЛИЦИСКОМ КОМАНДАНТУ
НАЧЕЛНИЦИМА КРИМИНАЛНЕ И
АДМИНИСТРАТИВНЕ СЛУЖБЕ
Н-КУ МОТОРИЗОВАНЕ ЧЕТЕ
Н-КУ КОЊИЧКОГ ЕСКАДРОНА

О в д е

Разбојништво¹ као унутрашња појава у животу држава
последича је преживљавања критичних и нездравих периода у

¹ Разне акције партизана и диверзантских група у овој наредби
оквалификоване су као разбојништво, а партизани као разбојници.

њиховом животу. То су периоди ратова, као и они који наступају непосредно после њих до коначног нормализовања животних и политичких прилика у земљи.

Разбојништво је познато и у нашој блиској историји, у Еиду политичких ексцеса и злочина. Његови узроци су се налазили у приликама које су наступиле у послератном периоду, а које су нам наметнули жестоки и неправедни диктати као резултат неповољног по нас краја рата, вођеног ради уједињења бугарског народа.

Пре извесног времена у земљи су се појавили знаци који показују да почињу нова разбојништва. Упркос томе што недостају било какви услови за ту појаву, она може да нађе објашњења у овим чињеницама:

1. Утицај спољних пропаганди неких држава на унутрашњи живот земље оставио је дубоке последице у нашем националном организму. Најснажнија и најактивнија у том погледу је пропаганда коју упорно и непрекидно развијају СССР и Енглеска. Као резултат те пропаганде, комунисти у земљи добили су наређење да пређу у илегалан живот и да у додиру са органима Еласти дају отпор и дејствују оружјем и експлозивима.

2. Остварењем националних идеала бугарског народа постигнуто је уједињење свих Бугара у једну државу. Међутим, присаједињењем нових области ушао је у нове границе државе изван број туђих елемената који су непријатељски настројени. То су српски и грчки националисти. Нарочито је српски елемент у последње време почео да ствара разбојничке групе, било из комунистичких, било из шовинистичких средина. Неколико конкретних случајева саботерства и аката насиља и напада већ је забележено.

3. Неки остаци бивших разбојничких банди које су после слома бивше Југославије емигрирале тамо, где су нашли покровитељство, прелазе натраг у земљу. Може се очекивати да ће то учинити и политички емигранти који се налазе у Србији, који би се због тешких тамошњих прилика нелегално пребацили к нама и одали разбојничким акцијама.

4. Има доста случајева да српски заробљеници, бегунци из немачких логора у земљи, такође почињу да живе илегално и изгледа да ће се одати разбојништву.

5. Други извор, најопаснији за стварање разбојништва у земљи, јесу политички комунистички емигранти у СССР-у, које припремљене и извежбане за саботерске акције и изазивање унутрашњих нереда и устанака, совјетска власт организовано шаље овамо. То су лица са опробаним и провереним квалитетима и одлични политички функционери. Они долазе овамо иле-

гално, са строго одређеним задацима и рејоном дејства. Снабдевени са фалсификованим легитимацијама. Већина њих узела је учешћа у шпанском грађанском рату, у коме су стекли ратно искуство. Према утврђеним подацима, досада је стигло неколико група, на броју око 35 људи, који су распоређени по неколико за сваку област. Снабдевени су радио-станицама, оружјем, картама и рецептима за припремање експлозива и паклених машина. Они располажу и великим сумама у бугарској и страниој валути. Већина њих у говору има страни акценат — руски.

На основу искустава из борби са разбојни... уништавања тога зла у његовом зачетку, дају вам се ова општа упутства:

1. Важна околност је да се популаришу закони: за заштиту државе, о истребљењу разбојника и о сузбијању паљевине и пљачке.

2. Неопходно је да се у најскорије време у новоослобођеним земљама и у срезовима који се граниче са нашим сусеткама Србијом и Албанијом, Турском и Румунијом упознају и проуче поједина лица, да би се знало који су месни становници и који су дошљаци после свршетка рата. Сви треба да буду снабдевени легитимацијама. Проучити осуђене ради разних преступа и рецидивисте.

3. Сви цивилни и униформисани полицајци треба да привежу за себе и заврбују тајне сараднике, како из средине оних у које власт има поверења, тако и међу сумњивим лицима.

4. Ставити под тајну присмотру све дошљаке, беспосличаре и друга сумњива лица, пратећи и откривајући њихове поступке и средства којима располажу.

5. Сваки полициски начелник треба темељно да се упозна са тереном у његовом срезу, захтевајући исто од својих подчињених. Сваки полицајац, био униформисан или цивилни треба себи да набави планове насељених места, да припреми себи скице рејона и села, о које ће унети сва места претпостављених напада, места погодна за заседе, тачке за осматрања сумњива места за кретање и прикривање разбојника, као што су: путеви, стазе, бунари, чесме, воденице, ваљаонице, бродови, мостови, тунели и др.

6. Крајње неопходно је успоставити најближе везе између полицајаца, општинских власти, учитеља, чиновника и других добрих Бугара, које би биле искоришћаване као средства за обавештавање.

7. Користити се као средством за обавештавање члановима свих родољубивих организација, постајељајући себи за циљ да ови не буду само пасивни посматрачи већ и стварни сарадници

у обавештавању. Разуме се, то треба чинити тако да полицајци преко себе не ангажују власт и управу са њима.

8. Досадашња пракса при појави разбојничких група, независно од тога које су оријентације, доказала је да смо гоњења која су дала резултате имали само онда када смо се служили ударним групама (контрачетама) које су имале исте услове рада и живота као и сами разбојници. Делатност тих група биће под непосредним руководством среског начелника и његовог помоћника.

Те ударне групе треба у прво време да буду створене у сваком угроженом срезу. Оне треба да су стално у покрету и да се упућују у угрожене рејоне среза. Те групе, осим директног задатка да долазе у додир са разбојницима и да их уништавају, зршиће и обавештајне послове ради откривања јатака разбојника, врвовања сарадника, и многа питања у вези с тим решаваће на лицу места. Начелник групе или његов помоћник биће у сталној вези са старијим полициским начелником у срезу, преко кога ће тражити полициску или војну команду да би се разбојничким бандама нанео одлучан удар.

9. Треба забранити да се на било какав начин објави у престоничкој или провинциској штампи ма какав податак о делатности разбојника и мерама које се предузимају против њих. Практика из прошлости потврђује да су саопштења штампе много пута била велика препрека у борби која се водила у том тренутку. Својим преурањеним саопштењима, она је утицала на то да се пође погрешним путем, а што се тиче преступника. Они су увек сазнавали да су откривени и предузимали су одговарајуће мере. Јавност, узбуђена сензацијама новина, обично очекује велика открића и брзе резултате, и у случају природног закључења открића она је остајала у убеђењу да полиција не извршава савесно свој дуг.

10. Подаци о разбојницима могу се добити и провером кореспонденција сумњивих лица. Али то треба вршити систематски и то треба да чине само полицајци који су вешти у том послу.

11. Учесници у гоњењу разбојника не треба да дају никакве податке било каквим службеним лицима чија служба није у вези са тим гоњењем. Такве податке не треба давати ни грађанима, пријатељима и укућанима. У међусобним односима, такође и са Дирекцијом полиције, обласни полициски начелници и други полициски органи треба да се служе само шифрованим телеграмима, телефоно-грамима и куририма. Преко телефона се може говорити одређеним знацима, које је претходно утврдила Дирекција полиције. За време гоњења разбојничка забранити слање било каквих заповести и наредаба, а нарочито

њихово давање у руку оним органима који ће непосредно водити борбу.

12. Треба обратити најозбиљнију пажњу томе да у борби са разбојништвом влада јединство акције међу свим начелницима административних служби, усретређујући руковођење у рукама средњих полицијских начелника или специјално за то одређеног полицијског органа.

13. Када се прими податак да су се на извесном месту у срезу појавили разбојници, односно средње начелство одмах обавештава своју управу...

14. Претседници сеоских општина суседних срезу који је у питању одмах наређују: а) да борци заузму све путеве и стазе на граници; б) да се на одређеним местима према скици — осматрачким тачкама поставе осматрачи, који ће надгледати места вероватног прелаза, и чим осматрач примети неко сумњиво кретање, трком треба да саопшти бојној групи која је најближе и да се врати на своје место; в) обавештена бојна група брзо се упућује на указано место, а претседник општине у међувремену алармира суседне бојне групе да буду спремне и да, када чују пуцње, одвоје извештај број бораца који се упућују у правцу пуцњава.

15. У селима претседници општина наређују да се прате сумњива лица и, ако је неопходно, да се притворе. Пратити шта се говори по селу и све гласове прсверавати брзо, али не залагајући у панику. Пратити непозната лица која пролазе кроз село, ко купује намирнице у већим количинама и др.

16. Обезбеђивати путеве постављањем заседа на одређена места. У ове стављати лица која уливају поверења. Они не треба да пале ватре, да пуше, да разговарају гласно, да се крећу по дану и др.

17. Неопходно је да се има парола (лозинка и одзив), коју би давао претседник општине, јер ће он централизовати све обавештајне, превентивне и командне службе, подизаће морал у селу и одржавати везу са суседним бојним групама.

18. У срезовима угроженим од стране разбојника снажно обезбеђивати све државне, општинске и друштвене кредитне установе: банке, благајне, касе и поштанске станице.

19. Имати у виду да борба против разбојништва у потпуности ангажује полицију. Остали државни и општински службеници треба да помажу према својим снагама и могућностима, што ни у ком случају не значи да полиција у извесним случајевима може искључиво њима да остави иницијативу. Они ће обавештавати и помагати, у крајњем случају задржаће разбојнике пуцањем док не стигне полиција.

О свему у вези с тим упутствима бити у контакту с мојом управом, саопштавајући без одлагања податке телефоном, шифрованим радиограмима или на други начин.

Дежурна група треба одмах да буде обавештена.

ОБЛАСНИ ПОЛИЦИСКИ НАЧЕЛНИК: (п) Ст. Симеонов
НАЧЕЛНИК СЛУЖБЕ ДРЖАВНЕ СИГУРНОСТИ:
(п) Вас. Цанков

Верно: >

Секретар службе: Ат. Калканов с. р.

БР. 124

УПУТСТВО КОМАНДАНТА ПЕТЕ АРМИЈЕ ГЕНЕРАЛА БОЈ-
ДЕВА ОД 6 ОКТОБРА 1941 ГОД. О НАЧИНУ БОРБЕ СА ПАР-
ТИЗАНСКИМ ЈЕДИНИЦАМА И ПАДОБРАНЦИМА¹

/

ОВДЕ — Среском управитељу²
Берово — Среском управитељу
Радовиш — Среском управитељу

У прилогу шаље вам се извод преписа службеног поверљивог писма бр. 6953 од 6 октобра 1941 године команданта V армије, које треба имати у евиденцији и строго извршавати.

Бр. 88 од 28 новембра 1941 г. СТРУМИЦА
ПОТПУКОВНИК — Командир Струмичке пешад. дружине:
(потпис нечитак)

Препис преписа

ОВДЕ — Командиру 14 пешадиске дивизије.
Битољ — Командиру 15 пешадиске дивизије.

1. Када борба са четама³ превазиђе могућности административних и полицијских власти за борбу против њих, наредиће се

¹ Са упутством су, поред командног кадра бугарске окупаторске војске, упознати и руководноци административног апарата.

² За време окупације сваки срез имао је среског управитеља и среског полицијског начелника.

³ Мисли се на партизанае.

да војни начелници, на захтев администрације, преузму потпуно руковођење и вођење те борбе, с тим што ће имати на располагању сва средства војске, полиције и администрације.

2. Подела рејона за осматрање, обезбеђење и дејство остаје као што је дата у бр. 5687 приложеној скици⁴, али с том изменом што се Сурдулички срез оставља 1 т. к.⁵ дружини потчињеној Врањском пуковском рејону.

3. Успех борбе са четама — као и са падобранцима — зависи од доброг организовања осматрања њихове појаве и њиховог гоњења. Циљ њихово опкољавање. Налаже се безобзирна бруталност при њиховом уништавању. Ни у ком случају не предузимати неприпремљене нападе против њих недовољним снагама, да им се не би поклањали лаки успеси и да се тиме не би ишло на руку у стварању легенди о херојству појединих чета и војвода.

4. Осматрање појава чета — падобранаца ставља се у дужност административним органима, који ће се у том циљу користити стражарима — пољским, шумским, општинским, царинским, овчарима, мандрацијама, колибарима,⁶ хумурицијама и др. Када је потребно, посебном наредбом поставити осматрачнице нарочито за осматрање дејства непријатељских авиона.

5. Извештавање о откривању чета — падобранаца слати најсигурнијим и најбржим путем — телефоном, преко курира на коњу до најближе телефонске станице, телеграфа, — и оно угек треба да садржи ова питања: када и где је примећена чета — спуштање падобранаца, атерирање авиона, шта се зна о снази и броју људи, наоружању и шта је учињено ради њиховог гоњења.

6. Месно становништво је склоно да даје добре податке када је сигурно да ће се име доносиоца сачувати у тајности, када се предузимају брзе и ефикасне мере ради њиховог гоњења, када се доносиоци не малтретирају за податке које они не могу да даду и када се од њих не траже услуге за које треба да ризикују свој живот и имовину. Одговорност од доносилаца тражиће се само у том случају ако су дали лажне податке и обавештења у циљу да учине услугу четама и да обману власт.

7. Најбоља је услуга када се успе у томе да се неки од јатака натера да изда чету, било за награду, било из страха, или из родољубивих и идејних побуда. У таквим случајевима упућивати довољно снага, да би се осигурао успех, а када се у интересу ствари тражи мало снага, у близини осигурати подршку, да се не би упало у неку клопку.

⁴ Тим документом Редакција не располаже.

⁵ Редакција није успела да утврди шта значе те скраћенице.

• Мисли се на људе који преко лета живе на планинама у колибама

8. Ако се чета налази у селу, од села тражити да преда или непразни околне куће. Добро прикривену чету не нападати отворено, него, пошто се постави осматрање на свим прилазима, тражити место за приближавање из сигурног правца. Препоручљиво је потпалити минобацачком, артиљерском и др. ватром или изблиза петролејом или бензином сваку кућу из које се пуца.

9. Ако је чета на положају ван насељеног места, дејствује се на општој основи као против противника са блиским и откритим боковима.

10. Закони земље у вези са Женевском конвенцијом не важе у борби против чета. Они остају на снази само против падобранаца. Поштеђује се живот само оним четницима који се буду добровољно предали пре него што је дата било каква жртва с наше стране. Сви ухваћени при покушају бекства из обруча или при отпору убијају се. Поштеђује се живот само оним рањеницима који нису давали отпор при хватању. Очување живота четника у циљу да се добију подаци о организацији њиховог покрета, о јатацима и др. узалудно је јер су они упорни људи, па не треба да им се даје могућност да пред становништвом, нашом стражом и судским властима манифестују своју моралну снагу.

11. Села чији су становници заједно са четницима давали отпор спалити, пошто се женама, деци и старцима да рок не већи од два часа да напусте село са оним што могу да узму са собом.

Сви они који су напустили село сакупљају се на једном месту, а мушкарци који су се предали задржавају се под стражом. Они који су ухваћени са оружјем стрељају се одмах. За препоруку је да се „паљење“ изврши за време дејства, авионским запаљивим бомбама. Ако село није било спаљено за време дејства, може се прибећи и „исељавању“ свих становника по одобрењу владе.

12. Лична пљачка при угушивању устанака, четничких покрета забрањује се.

13. У случајевима када су при гоњењу са наше стране дате жртве, наређиваћу контрибуције селима преко чијег је рејона чета прошла, ради обезбегења родбине убијених и ради награђивања војника и милиционера који су се истакли, на основу извештаја који ћу добити о дејствима против те чете.

Уопште, у борби против чета — падобранаца показивати снажљивост и иницијативу, како при њиховом откривању, тако и за време дејства. Последња водити са увереношћу и енергијом, придајући им одлучност и бруталан карактер само у

9. Две четата в на позиция имат от населено място, действа се на общо да оскোват, както срещу противника са били и отбегли флажове.

10. Замислит на отратата да Колевската комвешки не влиза в борбата с четите остават в сила само срещу парашутистите. Показва се живота само на тия четници, които са се предели доброволно преди да е дадена жертва каквато и да е от наша страна. Всички изостанали или емити за избягване на оброта или при смъртима се избиват. Показва се живота само на ония ранени, които не са се смъртисали при галаването им. Банализирането на четника с цел да се добият данн за организацията на движението им, за стади им, е напразно, защото тй са упорити хора и не трябва да им да дава възможност да манифестираат извештениа си или пред населените, нашата страна и садебният власти.

11. Села на които жителет са указали смъртима заедно с четниците са запазват, след като се даде срок не повече от два часа, на които, децата и отарити да напуснат селото с каквото могат да вземат с себе си. Всички които са напуснали селото се събират в една стая, а мъжете които са се пре дали се задържат под охрана. Тези които са заловени с оръжие се задържат веднага. За препоръчване е "Запазването" да става през време на действителна от съветски военн-запазителни. Ако селото през време на действителна не е било изгорено нито да се прибягне иде "Изселване" на всички жители след одобрение на решението на правителството.

12. За вземане на лична плячка при потушване на въстанията, четнически движениа се забранява.

13. В случайт, когато при проследяването са дадени жертви от наша страна, не налагат контрибуция на селата през чийто район е минала четата, за обещаване на бившият на обити и награда на обичилите се войници и милиционери въз основа на доклада нито не получа за действителна срещу тия чета.

Изобя, борбата с четите-парашутистите да се преследва изобретателността и почит, както при разузнаването така и при действителна. Последните да се водят с увереност и смелост, като им се придава решителност и брутален характер само последната минута на борбата. Така че не входи дувари в населението и не се задържи авторитета и емита на власти.

№ 6953 бонтовари 1941 год. гр. СКОПИЕ.

и. Войдев

Генерал майор-Командир на 5-а армия.

Върхо

Поручик-адютант Струминава нехотна дружина, да се чете

ВАЖНО при Веровското Скопско Управление.

СЕКРЕТАРЪТ Г. Илков

В. Илков
1941 г. 7. 11.

Източното при надпис изграждан на г. Веровско, да се издаде в скопския за най строго изпълнение и сведение.

№ 2000 / 9. XII. 1941 год. гр. ВЕРОВО

ОКОЛНИЦИ ЗАЩИТЕЛЪТ: Палков

СЕКРЕТАРЪТ Г. Илков

последњој минути борбе. Тако ће се становништву улити пове-
рење и утврдиће се ауторитет и снага власти.

Бр. 6953 6 октобра 1941 год. СКОПЈЕ

(п) Бојдев

Генерал-мајор — командант V армије

Верно,

Поручник-ађутант Струмичке пешадиске дружине:

(потпис нечитак)

ВЕРНО, при Беровском сресколј начелству.

СЕКРЕТАР:

Г. Иљов

Горње шаљем уз потпис г. г. претседницима општина и ру-
ководиоцима полициских станица у граду и срезу ради најстро-
жег испуњавања и на знање.

Бр. 2000'9. XII. 1941 год. БЕРОВО

СРЕСКИ УПРАВИТЕЉ: (п) Т. Павлов

СЕКРЕТАР: (п) Г. Иљов

(М.П.)

ИЗВЕШТАЈ ВОЈНОГ АТАШЕА НДХ У СОФИЈИ ОД 21 ОКТОБРА 1941 ГОД. О СТАЊУ У МАКЕДОНИЈИ НЕПОСРЕДНО ПОСЛЕ ОКУПАЦИЈЕ¹

ВОЈНИ ИЗАСЛАНИК

код посланства Независне Државе Хрватске

В. Т. Бр. 17
СОФИЈА² 21 листопада 1941

МИНИСТАРСТВУ ХРВАТСКОГ ДОМОБРАНСТВА — ГЛАВНИ
СТОЖЕР

(ОДЈЕЛ ЗА ОЧЕВИДНОСТ)

Прије неки дан боравио је у Софији мој пријатељ из Скопља, овлашћени електромонтер инсталатер и овлашћени руковалац електричне централе високог напона Алберт Шритоф. Том приликом питао сам га о приликама у Скопљу и Бугарској Македонији, и он ми је у невезаном разговору између осталог казао и ово:

„Унутарње прилике у дијелу Македоније кој-и је припао Бугарској доста су нејасне. Изразити Македонци показују извјесно незадовољство према новом режиму у Бугарској. Исто тако и од Бугара-становника Македоније добрих 30% не одушевљавају се бугарском Управом, јер немају сва она права која имају Бугари у самој Бугарској. Нарочито разочарење влада међу млађом интелигенцијом која је студирала у Београду и била у државној служби у доба бивше Југославије. Према њима нема се повјерења и ти су људи без посла. А има их који су у прво вријеме били примљени и у државну службу Бугарске, али је досад већи број отпуштен и тако остао без посла. Арнаути су такођер веома незадовољни новим господаром и тугују за Југославијом. Они, пак, Арнаути који се налазе под талијанском окупацијом задовољни су јер су им Талијани дали власт У руке.

Турци (муслимани) држе се као и у доба Југославије, но доста се истичу својим 'англофилством.

¹ У извештају незадовољство народа и његове ослободилачке тежње приказани су као жаљење за старом Југославијом.

² Софија

Трговци Срби и Жидови³ морају у року од 3 мјесеца распродати и ликвидирати своје радње, а послје ће се вјероватно ићи за тим да се Срби из Бугарске Македоније иселе.

Према нама Хрватима Македонци показују изванредно срдечно држање.

Односи између Бугара и Нијемаца доста су добри. Прије извјесног времена догодио се један инцидент политичке нарави у једном ноћном локалу у Скопљу, при коме су и неки њемачки часници и дочасници интервенирали. У том истом локалу гласба је одсвирала Македонску химну, на што им је један бугарски дочасник аплаудирао. У исто време том дочаснику пришао је један бугарски часник и упитао га зашто је аплаудирао, на што му је овај одговорио: „Оно што је македонско и бугарско је“. На ове ријечи, бугарски часник ударио је дочасника једним шамаром. То су примијетили неки њемачки дочасници, који су се такођер ту налазили, те су упитали бугарског часника зашто је ударио дочасника, али је овај, не одговоривши ништа, одмах напустио локал; но тамо су га сустигли ови њемачки дочасници и добро изударали. Тај инцидент изазвао је извјесно негодовање код свих оних који су били присутни а одушевљавају се Македонијом“.

По свему судећи, изгледа да у Бугарској Македонији постоји јака струја за ослобођењем и стварањем самосталне Македоније.

Предњи извјештај достављам с молбом на увиђај.

'За ДОМ спремни!

Подпуковник
Адам Петровић
војни изасланик у Софији

³ Срби су иселени, а њихова имовина разграбљена током 1941 год., док је Јевреје снашла тежа судбина. Они су упућени у немачке концентрационе логоре 11 марта 1943 године. Види док. бр. 71.

**ИЗВЕШТАЈ ВОЈНОГ АТАШЕА НДХ У СОФИЈИ ОД 13 НО-
ВЕМБРА 1941 ГОД. О НАПАДУ ПРИЛЕПСКОГ ПАРТИЗАН-
СКОГ ОДРЕДА НА СЕЛО ЦАРЕВИК, СРЕЗ ПРИЛЕНСКИ**

**В. Т. Бр. 39
Софија 13 XI 1941**

Кратке Вести

МИНИСТАРСТВУ ХРВАТСКОГ ДОМОБРАНСТВА

(УРЕД ВОЈСКОВОЂЕ)

8-ог тек. мјесеца у 6 сати једна четничко-комунистичка банда јачине око 40 људи прешла је на бугарски териториј код Старог Села и у Прилепу похватала неке оружнике и стражаре те их везала и злостављала. При овоме малтретирању зачепили су им уста да не би викали, а из пушака су пуцали у зрак, на коју пуцњаву се наред искупио, на што су они искомљеном народу почели говорити: „Страдаће диктатор Хитлер! Страдаће Мусолини! Страдаће ови крвници Европе, а нама и вама ће доћи слобода!“ Бугарске власти чим су сазнале за ово пребацивање четника на бугарски териториј, одмах су на лице мјеста из Софије и из Скопља упутиле извјесне снаге мото-механизиране полиције, али су се четници разбјегли и благовремено нестали у непознатом правцу. Народ је у почетку био застрашен изненадним упадом четника, али касније, када је видјео да четници, осим оружника и стражара, никоме другом нису ништа на жао учинили, видно је испољмо евоје задовољство због оваквог држања бандита према њему.

За ДОМ спремни!

19. XI. 1941

**Подпуковник
Адам Петровић
војни изасланик у Софији**

**НЕЗАВИСНА ДРЖАВА ХРВАТСКА
МИНИСТАРСТВО ХРВАТСКОГ ДОМОБРАНСТВА**

**Предсједнички уред
Бр. 3517 Тај Вој.
У Загребу дне, 19. XI 1941**

ОПТУЖНИЦА ПРЕКОГ ВОЈНОГ СУДА ПРОТИВ УЧЕСНИКА
У НАПАДУ НА ПОЛИЦИСКУ СТАНИЦУ У ПРИЛЕПУ 11 ОК-
ТОБРА 1941 ГОД. И НЕКИХ ЧЛАНОВА ПРИЛЕПСКЕ ПАРТИ-
СКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ¹

О П Т У Ж Н И Ц А

За истражно дело бр. 46-1941 год. првог војног
иследника, пре тога истражно дело бр. 26-1941
год. другог војног иследника

Паркетно дело⁸ р. 116-1941 год.

ОКОЛНОСТИ ДЕЛА СУ:-

1) - . *

У Прилепу је још за време српске власти постојала месна комунистичка организација. У њој су још тада били чланови нети од ниже наведених оптужених, који остају такви и после успостављања бугарске власти у новоослобођеним земљама. У то време и сада, које је ратно време, месна прилепска комунистичка организација, — забрањена чл. 1 Закона за заштиту државе, која као таква проповеда и потстиче на насилну измену државног и друштвеног поретка утврђеног Уставом, на насилно заузимање власти, и ради чијег постизања служи се преступним, оружаном акцијама, насилним или терористичким акцијама, а коју је организовао оптужени Трајко Јорданов Бошков (Тарзан), — наставља да постоји и да показује живот. У тој месној организацији, између осталих још непознатих лица, као чланови су и ови: Даница Јорданова, Павлина Иванова, Веса Димкова, Венда Николова, Благој Д. Попов, Благој Т. Корубинов, Јордан Марков, Георги Миланов, Душан С. Наумов, Ставре (Крсте) Црвенков, Милан Георгиев, Никола Чашуле, Кирил Базерков, Благој Спирков, Драган Спирков, Мице (Милан) Козаров, Борис Талев, Јосиф Димков, Стефан Базерков, Петар Кр. Попов, Аспарух Цветков и Никола Д. Попов³.

¹ Докуменат нема крзја и датума. Суђење је одржано 1941 године.

¹ Паркетно дело — правнички термин употребљаван у бугарским судовима за предмет код кога је ислеђење завршено, али оптужница још није предата суду.

* Захваљујући издаји, полиција је ухватила седам чланова прилепске партиске организације и предала их суду, а осталим члановима суђење је у отсуству.

Осим свог неоткривеног илегалног живота, наведена организација је у току овог лета одржала низ скупова и састанака на разним местима и за време-екскурзија, на којима се бавила организационим питањима и могућим терористичким и саботерским акцијама пратив власти у корист Руеије, на штету Немачке и Бугарске. Тако, на иницијативу организаторског талента Трајка Јорданова Бошкова (Тарзана), горња лица и неки други непознати били су неколико дана пре 11 X 1941 г. појединачно обавештени да ће се већ приступити акцијама. И опет на исти начин наведена лица су неколико дана пре 11 X 1941 г. појединачно обавештени да се 10 X 1941 г. јаве у подножју Маркових Кула, код бунара „Дабонич“, близу Прилепа.⁴

Ради извршења ове наредбе Трајка Јорданова, сва наведена лица отишла су и око 10 часова увече окупиле се на уگوЕореном месту, где је већ било сакупљено око 20 пушака, неколико бомби, 300—400 метака, хлеб и друге намирнице. После тога, под командом Трајка Јорданова, још исте ноћи 10 X 1941 год. цела група повукла се у планину Бабуну и испод манастира Св. Бсгородице остала да се одмори. Следећег дана, 11 X 1941 год., у току дана једни из групе су се одмарали, други су чистили пушке, трећи учили да пуцају, а четврти су били постављени на стражу ради обезбеђења. Увече, опет по наређењу и под командом Трајка Јорданова, сви су се вратили на првобитно место у подножје Маркових Кула и ту је Трајко Јорданов (Тарзан) објаснио свима да ће извршити напад на град да би га освојили. Ради извршења тога он је одредио три групе које ће извршити сам напад, објаснио им начин и поделио људе у групе и према задацима. У једну групу, која ће напасти полициску станицу, ушли су Благој и Драган Спиркови, Аепарух Цветков и Никола Попов. У другу групу, која ће напасти затвор да би ослободила ухапшенике који би им се прикључили, и уопште да би се окупиле са првом групом, ушли су: Трајко Јорданов, Мице Козаров, Борис Талев, Јосиф Димков, Стефан Базерков и Петар Кр. Попов. У трећу групу, која је требало да прекине телефонске и телеграфске линије између Прилепа и Битоља, били су сређени: Ставре Црвенков, Милан Георгиев, Нико.п Чашулев и Кирил Базерков. На самом месту у подножју Маркових Кула остала су непоменути лица: Даница Јорданова, Павлина Ивљова Веса Димкова, Венда Николова. Благој Попов, Благој Корубинов, Јордан Марков, Георги Миланов и Душан Сотиров, која су била неспособна да носе оружје и да дејствују њиме. да би сачекала нападаче ако сам напад не успе.

Ради извршења те наредбе и заповести Трајка Јорданова,

⁴ Мисли се на излазак и формирање Прилепског партизанског одреда.

прве три групе су заиста 11. X 1941 год.⁵ у 22.30 часова ушле у Прилеп и упутиле се да изврше дате им задатке. Група за напад на затвор, који је мало удаљен од полицијске станице, напада на затвор, пуца из пушка на стражара који је на дужности, Врбана Цветкова, и пошто је последњи отворио ватру на нападача — баца бомбу и прикључује се групи која напада полицијску станицу. Ту већ сва лица из обеју група из различитих праваца отварају ватру из пушака и револвера на станицу. Трагова од овог пуцања лгга по зидовима станице — 25-30 трагсва. Од ових хитаца, био је убијен са три метка млађи полицијски стражар у истој станици Петар Дамев Колев, када је вршио своју службу у том својству, а исто тако и мл. стражар Стојан Иванов Гергиев био је рањен у леуу нсгу и грудну кост, када је био на стражи испред полицијске станице. Као резултат отпора који је стража пружила нападачима, нападачи су на полицијске органе бацили испред станице бомбу, која је експлодирала, али која није повредила никога, и побегли су. Истовремено са нападом, друга група, одређена да прекине телефонске и телеграфске линије, прекинула је телефонску линију војног клуба у Прилепу, ону општинског комесара, телефонску линију дузанске станице, све у близини нападнутог затвора и полицијске станице, у циљу да прилепска војна јединица не буде брзо савештена о нападу, а такође је према железничкој станици пребацила жицу два пута преко телефонских и телеграфских линија и на тај начин, као последица извршеног сједињавања, измењала телефонске и телеграфске везе.

Одмах после тих напада, сви нападачи су се вратили осталима, у подножје Маркове Куле, и заједно са овима опет побегли у планину. Тек следећег дана и наредних дана неки од нападача су се вратили у своје домове (они који су ту) а остали ни до сада нису откривени и ухваћени.

Ова фактична ситуација је потпуно утврђена изјавама задржаних и испитаних оптужених у истрази и изјавама испитаних сведока и за све претставља преступ предвиђен и кажњив чл. 23. З. Д.⁶ — за Трајка Јорданова као творца и организатора, за остале као чланове, а за све без Данице Јорданове, Павлине Иванове, Весе Димкове, Венде Никплове, Благоја Д. Попова, Благоја Корубинова, Јордана Маркова, Георги Миланова и Душана Наумова и по чл. 16 и 16^а Закона за заштиту државе, за Трајка Јорданова као организатора и предвојника.

С обзиром на то и на основу чл. 360, Тужништво при Битољском ратном преком суду...

⁵ Тај датум је узет као дан устанка македонског народа против фашистичког окупатора.

⁶ Закон за заштиту државе.

УИУТСТВО БУГАРСКЕ ДИРЕКЦИЈЕ ПОЛИЦИЈЕ ОД 15 ЈА-
НУАРА 1942 ГОД. О СПРЕЧАВАЊУ КОМУНИСТИЧКИХ
АКЦИЈА

П Р Е П И с

М. У. П. Н. 3.
ДИРЕКЦИЈА ПОЛИЦИЈЕ
ЦЕНТРАЛНА УПРАВА
Бр. 38
15 I 1942 године
Софија.

Лично — Поверљиво!

Г. Г. ОБЛАСНИМ ПОЛИЦИСКИМ НАЧЕЛНИЦИМА ЦАРСТВА

Упркос мерама које се предузимају ради парирања актив-
ности комуниста, последња открића Дирекције полиције пока-
зују нови начин њихове делатности — припремање оружаних
група за евентуалну општу акцију.

Оружје и материјали за саботажу који се свакодневно от-
кривају у већини случајева налазе се код студената, студент-
киња и ученика. Илегално се крију у специјалним становима,
одакле се руководи и саботерским акцијама.

Шаљу се у широким размерама претећа писма министрима,
јавним радницима и службеним лицима, у једином циљу да се
придобију хиљаде снага у те кадрове који пишу та писма и
сматрају да врше ко зна каква херојства.

Радиостанице „Независна Бугарска“, „Хр. Ботев“ и „В.
Левски“ не престају са својим плитким и тенденциозним ин-
формацијама, увредљивим за Њ. В. Цара, владу и др. јавне
раднике, у једином циљу да дискредитују све и остваре своје
циљеве.

Откривени документи у суседним земљама говоре о општој
акцији у току пролећа бугарске, српске и грчке Комунистичке
партије, без обзира на то какве изгледе она има на успех.

Потсећајући на све то, предлагем да се свим органима
нареди већа будност и контрола и да се ухапсе сви они који дају
правац штетној пропаганди у земљи.

Често вршити ревизије сумњивих станова, пдевозних сред-

става (аутобуса) и откривати припреме које се предузимају ради остваривања наведених циљева.

Обавестите о томе све полициске органе, и извештавајте о појавама те врсте и о предузетим мерама.

ДИРЕКТОР ПОЛИЦИЈЕ: (п) Хр. Драголов

• .

II

Горње се доставља г. полициском команданту, начелнику моторизоване чете, начелнику коњичког ескадрона, начелнику Држ. пол. школе, начелницима служби и г. г. среским полициским начелницима у Области, команданту железничке војне делегације овде, на знање и извршење.

Бр. Ц-310 Скопље — 23-1-1942 године

ОБЛАСНИ ПОЛИЦИСКИ НАЧЕЛНИК: (п) Ст. Симеонов

Верно: Секретар: (п) Вл. Велинов

Ово уз потпис, у препису, шаљем г. г. старијим стражарима овде и руководиоцима полициских станица у срезу, на знање и строго извршење.

Бр. 51 Свети Никола — 5 II 1942 год.

СРЕСКИ ПОЛИЦИСКИ НАЧЕЛНИК: Л. Ст. Вжаров, с. р.

(М.П.)

НАРЕДБА ОБЛАСНОГ ПОЛИЦИСКОГ НАЧЕЛНИКА — БИ-
ТОЉ ОД 24 ФЕБРУАРА 1942 ГОД. О ВРБОВАЊУ ОБАВЕ-
ШТАЈАЦА ЗА РАД НА ДЕЛУ СРБИЈЕ ОКУПИРАНОМ ОД
БУГАРСКЕ ВЛАСТИ

ПРЕПИС

Најхитније — Строго поверљиво!

Р а с п и с

Д. П."

ОБЛАСНА ПОЛИЦИСКА УПРАВА
СЛУЖБА ДРЖАВНЕ СИГУРНОСТИ

Бр. 1241

24 II 1942 година

Битољ

Г. Г. СРЕСКИМ ПОЛИЦИСКИМ НАЧЕЛНИЦИМА У ОБЛАСТИ

Г. ПОЛИЦИСКОМ КОМАНДАНТУ

Овде

Према сигурним подацима, Ниш је центар из кога се ру-
ководи акцијама комунистичких чета у области Србије коју је
наша војска привремено окупираола.

Многи од наших емиграната у Србији ставили су се у слу-
жбу тог комунистичког покрета.

Да би се успешно водила обавештајна служба и да би се
на време дознале намере комуниста у претстојећим акцијама,
наредите:

1) да се мојој Управи саопште имена Бугара бивших еми-
граната у Србији који се сада налазе у Бугарској а који су се
одрекли своје партизанске активности, који су дали доказа о
свом родољубљу и који су погедни да се искористе ради оба-
вештавања на окупираној области. Неки од њих биће мобилисани
и упућени као сарадници окупаторских војних јединица;

2) да се саопште имена Бугара — емиграната који се на-
лазе у Србији и који вероватно сарађују са српским комуни-
стима, дајући за њих податке: где живе, чиме се баве и др.

Обласни полициски начелник: (потпис нечитак)

Н-к Службе државне сигурности: (потпис нечитак)

Верно,

При Охридском среском начелству

Секретар: (потпис нечитак)

¹ Дирекција полиције

Поверљиво! Г. г. претседницима општина и руководиоцима
полициских станица у срезу,

За извештај до 10 III 1942 године.

Бр. 151 — 4 III 1942 год. Охрид

Срески управитељ : К. Д. Ненчев,
Срески полициски начелник: К. П. Кокалачев

(М.П.)

БР. 130

НАРЕДБА БУГАРСКОГ МИНИСТАРСТВА РАТА ОД 17
МАРТА 1942 ГОД. О ОБЕЗБЕЂЕЊУ РЕДА У ЗАБРАЊЕНОЈ
ЗОНИ¹

ПРЕПИС

Врло хитно
Лично поверљиво

МИНИСТАРСТВО
УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА И НАРОДНОГ ЗДРАВЉА
ЦЕНТРАЛНА УПРАВА
Бр. 2043
17 III 1942 године
Софија

Г. Г. ОБЛАСНИМ ДИРЕКТОРИМА ЦАРСТВА

У прилогу шаље Вам се препис лично — поверљивог рас-
писа Бр. У-230 од 12 III 1942 године Министарства рата — Штаб
војске, на знање и извршење.

Главни секретар: (п) д-р А. Ангелов

¹ Наредба је послата свим органима државног апарата на терито-
рији Бугарске, што се види из документа.

ПРЕПИС

Лично поверљиво

МИНИСТАРСТВО РАТА
ШТАБ ВОЈСКЕ
Бр. У-230
12 III 1942 године
Софија

ОВДЕ — МИНИСТАРСТВУ УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА
ЦЕНТРАЛНА УПРАВА

Уз Бр. 1У-100/2 III 1942 године, да би се осигурао ред и безбедност у забрањеној зони:

1. У сваком насељеном месту поставити полициског или војног команданта, чија је дужност да предузме мере ради осигурања реда и безбедности у насељеном месту и на његовом терену.

2. У насељеним местима где нема војних јединица за команданте се постављају срески полициски начелници, претседници општина или њихови намесници.

3. Улазак у забрањену зону лицима страног порекла — Јеврејима, Јерменима, Турцима, Грцима и др. укључујући поједине цивиле или војна лица наших савезника — одобрава се само ако су они снабдевени пропусницама Штаба војске — Р. О.² Изузетак се прави само за војне јединице или команде савезничких војски које тамо одлазе ради службе. Приликом сваког доласка таквих јединица или команди, команданти треба да извесге најближег начелника гарнизона.

4. Улазак у забрањену зону лицима бугарског порекла може се дозволити само с пропусницом издатом од месних, полициских или административних власти из унутрашњости земље, а излазак с пропусницом издатом од команди места у забрањеној зони.

Пропуснице се издају само за неодложне послове, и то једино Бугарима, за које се зна да су поуздани.

5. На пропусницама записивати тачно сва три имена лица, број полициске легитимације, рок за који важи пропусница и правац кретања (маршрута, места кроз која ће проћи и где ће се задржати).

6. Пропусница важи само за један улазак и излазак из забрањене зоне и за рок не дужи од месец дана.

² Редакција није могла да установи шта значе те скраћенице.

7. Пропусница је недељиви део полициске легитимације, без које она постаје неважећа.

8. Сваки Бугарин који се креће у забрањеној зони, чак и на терену своје општине, дужан је да има пропусницу и полициску легитимацију.

Месним становницима-инороцима чије је стално место живљења у забрањеној зони издају се пропуснице само ради обрађивања њихових имања, и то првенствено за земљишта у рејону општине у којој живе. Излазак из забрањене зоне таквим лицима може се допустити само у изузетним случајевима.

9. Свако лице које уђе или се враћа у забрањену зону (ако је раније изашло из ње) дужно је да се у року од 12 часова јави месној полициској команди, среској или општинској управи или сеоском намесништву, да би му се оверила пропусница. Прекршиоци се протерују из забрањене зоне или се, ако на њих падне некаква сумња стављају у притвор.

10. У свакој команди треба водити књигу о лицима која долазе у забрањену зону.

У тој књизи треба да буду ове рубрике: редни број, име, очево и породично презиме, број и датум пропуснице и где је издата, датум доласка, каквим послом долази, датум одласка.

11. Пријава лица у месној команди записује се на полеђини пропуснице потврђене потписом команданта и печатом команде (среске или општинске управе).

12. Војни, војно-полициски и административни и полициски органи дужни су да периодично проверавају исправност докумената путника (по возовима, аутобусима, по друмовима, пешацима и др.) који пролазе кроз њихов рејон у забрањеној зони. Та проверавања треба да буду добро организована, како не би проузроковала било какво закашњавање у саобраћају возова или аутобуса.

13. У забрањеној зони забрањује се прављење било каквих фото-снимака, а сликање пејсажа уметници-Бугари могу да врше само са нарочитим одобрењем команде места.

14. Сваки орган власти и сваки грађанин дужан је да задржи и преда најближем команданту свако лице које нема пропусницу или полициску легитимацију или, пак, побуђује сумњу својим држањем, владањем или својом делатношћу.

15. Команданти и начелници гарнизона у забрањеној зони треба да одреде рејоне утврђеним објектима, у којима је кретање било каквих цивилних и војних лица без њиховог одобрења безусловно забрањено. У том циљу на видним местима поставити натписе на бугарском, немачком и француском језику.

16. Леговање на црноморској и беломорској обали забрањене зоне уредиће се накнадно. Наредба.³

Потпуковник — начелник Одељења: (п) Костов

Верно:

.Начелник персоналне службе: (п) Д. Данков

Верно:

при Обласној дирекцији
за секретара: (п) Р. Радулов

(М.П.)

Г. г. среским управитељима у Области

На извршење

Бр. 180 18. IV. 1942 г. Битољ
при Обласној дирекцији
за секретара: (п) Р. Радулов

(М.П.)

Лично поверљиво

Г. г. претседницима општина и
руководноцима полицијских станица у срезу

На извршење.

Бр. 2478 — 15. V. 1942 год. Охрид.

Срески управитељ: (п) К. Д. Ненчев

Срески полицијски начелник: (п) К. П. Коколачев

БР. 131

ИЗВОД ИЗ „ПОЛИЦИЈСКИХ ВЕСТИ“ БР. 3 ОД 20 МАРТА
1942 ГОД. О УБИСТВУ БОРКА ТАЛЕВСКОГ И ЛАЗАРА ФИ-
ЛИПОВСКОГ¹

ОСУЈЕЂЕН ВЕЛИКИ ПОКУШАЈ²

УБИЈЕНИ ОПАСНИ КОНСПИРАТОРИ КОД ПРИЛЕПА

2 марта 1942 године у подне два непозната лица јавила су се кметском намеснику с. Царевник код Прилепа и затражили хлеба. Њима је он дат и лица су пошла у правцу Плетвар-

¹ Вероватно би требало да стоји: Леговање на Црноморској и Беломорској обали забрањене зоне уредиће се накнадном наредбом.

ских Висина. У њима је кметски намесник препознао двојицу од двадесет и два илегалца који су блокирали с. Царевник 8 новембра 1941 године. Одмах је обавестио руководиоца полициске станице у с. Тројанци т- старијег стражара Донча Колева, који је са двојицом млађих стражара и једним пољским чуварем пошао у правцу Плетварских Висина. Око 15 часова оба лица су била откривена и у борби која је почела били су смртно рањени аутоматским пиштољем „шмајсер" на 380 метара од старијег стражара Колева.

Испитивањем је утврђено да су лица илегални комунисти из Прилепа, а наиме:

1. Лазар Филипов Николов, 24 године, живи у Прилепу, учесник у нападу на војнике који обезбеђују велики тунел на Бабуни планини — осуђен од стране Битољског ратног преког суда у новембру 1941 године на смрт вешањем, и

2. Борис Петров Талев, студент, 21 година, живи у Прилепу, учесник у нападу на полициску станицу, затвор и телефонску мрежу у истом граду између 11 и 12 октобра 1941 године — осуђен од стране Битољског ратног преког суда, у м. новембру 1941 године на 15 година строгог тамничког затвора. 20 година лишења грађанских права и 500.000 лева казне.

Обојица су били наоружани са по једним белгиским „Браунингом" 9 мм, уведеним у српској армији³, и једном јајастом бомбом.

Органи службе Државне сигурности у Битољу дошли су до података да је требало да горња двојица, на основу бачене коцке међу илегалним комунистима, буду 3 марта 1942 године у Прилепу и да за време свечаности изврше атентат на обласног директора, начелника гарнизона и друга присутна званична лица.

Лазар Филипов је познат као велики терорист, који се прихвата извршавања најтежих и жестоких задатака.

¹ О томе види док. бр. 21.

⁸ Мисли се на спречавање тобожњег атентата на високе бугарске функционере на које су другови ишли у Прилеп ради повезивања с месном партиском организацијом.

¹ Мисли се на бившу Југословенску војску.

НАРЕДБА СКОПСКЕ ОБЛАСНЕ ДИРЕКЦИЈЕ ОД 2 ЈУЛА
1942 ГОД. О ПРИПРЕМИ СПИСКОВА ЗА ИНТЕРНИРАЊЕ
ПАРТИЗАНСКИХ ПОРОДИЦА

Строго поверљиво

М. У. П. Н. 3.
СКОПСКА ОБЛАСНА ДИРЕКЦИЈА
Бр. 6225
2 VII 1942 године
Скопље

Г. Г. СРЕСКИМ УПРАВИТЕЉИМА И ГРАДСКИМ ПРЕТСЕД-
НИЦИМА У ОБЛАСТИ

Неодложно проверите који су младићи и колико их је из села и градова вашег среза ПОБЕГЛО у неизвесност или преко граница приликом позива у редове наших редовних или радних војних јединица.

Саставите списак имена тих младића, унесећи у њега њихово стално место живљења, када су побегли и имена и узраст чланова породица из којих потичу (отац, мајка, браћа, сестре и др.).

У том циљу припремите образац, да би при уношењу и систематизовању података из вашег среза било реда.

Учините исто и за она лица која су на своју иницијативу и из других разлога побегла у Србију, Грчку и у неизвесност, остављајући своје породице.

Да би се учврстила снага бугарске власти, стало се на становиште да се предузму одговарајуће репресивне мере против породица од којих потичу ови бегунци, јер је неприродно да се у ратној ситуацији у којој живимо и када се те породице користе слободом, миром, спокојношћу и сигурношћу које им гарантује бугарска држава неки чланови њихове средине: очеви или синови, стављају у службу нашим непријатељима у циљу рушења темеља наше државе.

Међутим, пре него што се предузму репресивне мере позовите оне који су главе породица које су у питању и утичите на њих да ступе у везу са самим бегунцима и да их предупредите и убеди ДА СЕ ВРАТЕ НЕКАЖЊЕНИ у своје домове НАЈКАСНИЈЕ ДО 25 VIII 1942 ГОДИНЕ, са назначењем да ће, ако бе-

гунци то не учине у одређеном року, саме породице из којих они потичу бити исељене, а њихова имовина конфискована.

Како податке, тако и резултате те ваше делатности доставите најкасније до 1 УИП 1942 године, без икаквог одлагањач

ПОМ. ОБЛАСНОГ ДИРЕКТОРА:
(К. П. Ненов)

ФГ, (М.П.)

БР. 133

ИЗВОД ИЗ ИЗВЕШТАЈА СРЕСКОГ УПРАВИТЕЉА — БЕВ-
БЕЛИЈА ОД 14 ЈУЛА 1942 ГОД. О КОМУНИСТИЧКОЈ ДЕ-
ЛАТНОСТИ

(извод)

Поверљиво

М. У. П. Н. З.
БР.ВБЕЛИСКО
СРЕСКО НАЧЕЛСТВО
Бр. 1798
14- јули 1942 год.
Бевђелија

ГОСПОДИНУ ОБЛАСНОМ ДИРЕКТОРУ

Скопље

... Позоришта група читаонице „П. К. Јаворов“ у граду бира комаде у којима има момената који дозвољавају да се прикривено манифестују комунистичка осећања, а која омладинци искоришћују за сличне манифестације. Чак у једном случају, приликом давања комада „Хшове“,¹ један од глумаца је, упркос забране суфлера, дозволио себи да каже „Живела Комуна“, што је у односном тексту цензура прецртала. На те речи омладинци су френетично аплаудирали. На протесте узбуђених грађана, ја сам присилио сумњива лица позоришне групе да се добровољно испишу из читаонице, те је на тај начин њихова акција преко читаонице престала.

Ових дана саопштено ми је да се многи омладинци који симпатизују комунизам приликом вечерње шетње главном ули-

¹ Прогнани у иностранство бугарски револуционери за време турског робовања.

цом друже с малобројним србофилима и гркофилима и да се у разговору служе српским језиком, што грађани тумаче као манифестацију солидарности међу противницима данашњег времена и положаја. С том појавом лако ће се изићи на крај пошто ми се даду имена одговарајућих лица, међу којима има и девојака.

„Оплченци“ из села Богданци и града јављали су ми да су им се омладинци ругали говорећи им: „Зашто носите псе“ за лавове на калпацима,- О Богданцима нам јављају да се омладина — омладинци и омладинке сакупљају на комунистичке седељке, али не могу да нам даду њихова имена. Међутим, председник општине не јавља нам о њима, већ, напротив, прикрива те чињенице. И полицијска потстаница у Богданцима је мишљења да постоји такав покрет, али о лицима нема доказа и не јавља ми о таквима. У граду огроман део омладине, нарочито радници, уздржава се од сваког учешћа у патриотским манифестацијама, не узима учешћа у легалном организовању друштвеног живота. На празник рада ове године није било ни једног радника од омладине, што је говорник — архијерејски намесник са изразом велике жалости јавно на скупу констатовао. А ја, пак, овде изражавам своју велику жалост што на првом месту гргдски председник општине, на другом — председник општине села Богданци не само што ништа не предузимају против узрока ових појава већ у својим периодичним извештајима, у којима стереотипно пишу: „Појаве комунистичке или било какве друге противдржавне делатности и организације нису примећене у рејсну моје општине“ — прикривају истину. О тим питањима с.г.м усмено реферисао у Дирекцији. Ја сам лично успео да лице за које се претпостављало да је инструктор комунистичке пропаганде добровољно напусти мој срез, да многи увиде своје есцијалне заблуде те врсте и да акција не узме опасне размере. У том циљу служим се разговорима са сумњивим омладинцима.

СРЕСКИ УПРАВИТЕЉ:
(нема потписа)

* У оригинаду на бугарском језику стоји: „Зашто носите кучетата — за лавове на калпаците“.

НАРЕДБА МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА ОД
27 ЈУЛА 1942 ГОД. О ПРЕДУЗИМАЊУ МЕРА ПРОТИВ КО-
МУНИСТИЧКЕ ДЕЛАТНОСТИ

ПРЕПИС

Поверљиво

МИНИСТАРСТВО
УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА
И НАРОДНОГ ЗДРАВЉА
Централна управа

Бр. 7487
27 VII 1942 године
Софија

Г. Г. ОБЛАСНИМ ДИРЕКТОРИМА И ДИРЕКТОРУ ПОЛИ-
ЦИЈЕ

Штаб војске поверљивим писмом Бр. 6152 од 8 VII т. г.¹
саопштава ове податке о комунистичкој делатности у земљи:

1. Комунистичка партија је дала наредбу да се приступи
организовању свих незадовољних садашњим поретком, без об-
зира на њихова политичка убеђења. У том циљу треба да се
образују кварталске, фабричке и др. групе и комитети. Ови ће
дати људе за разна комесарства² са задатком да сеју неред у
снабдевању и да стварају нерасположење против власти. Ради
рећег ефекта, препоручено је да се искористе и жене, које би
изазивале разне сцене по комесарствима.

Други задатак тих комунистичких агената јесте да поко-
лебају дух војника ширећи гласове о томе да снабдевање њихо-
вих родних места није у реду.

2. Комунистичка партија је пустила у оптицај специјалне
марке, које се шире међу члановима партије. Добити су од
продаје марке биле употребљене за поткупљивање слободних
лица, за помагање затвореника-комуниста и њихових поро-
дица и др.

Сагласно одлуци г. министра од 10 VII т. г., ово Вам се
даје на знање.

¹ Тим документом Редакција не располаже.

² Органи који су се бавили снабдевањем за време окупације. Преко
њих, окупатор је вршио разна ограничења у снабдевању становништва
како би што више производа обезбедио немачкој и бугарској војсци.

Главни секретар:(л) Ас. Голубов

Начелник службе саглашавања и избора:³ --. ...

• (п) Т. Лулчев

Верно:

При обласној дирекцији, секретар
(М.П.) (Г. Цамбазов)

Г. г. обласном полициском начелнику, среским
управитељима и претседницима општина

у Области

На знање и предузети потребне мере

ОХРИДСКА СРЕСКА УПРАВА

Бр. 681

добивено 10 VIII 1942 г.

Бр. 508/5-АП-1942 г.

Битољ

Обласни директор:

(Ап. Козаров)

(М.П.)

¹ Одељење за координацију. Ово се одељење бавило припремама и спровођењем посланичких општинских избора.

НАРЕДБА БИТОЉСКОГ ОБЛАСНОГ ПОЛИЦИСКОГ НАЧЕЛНИКА ШИШКОВА ОД 12 АВГУСТА 1942 ГОД. О СЛАБОСТИМА ПОЛИЦИЈЕ У БОРБИ СА ПРИСТАЛИЦАМА НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКОГ ПОКРЕТА

ПРЕПИС

Р а с п и с

Д. П.
ОБЛАСНА ПОЛИЦИСКА УПРАВА
Бр. 1-1242 од 12 VIII 42 год.
Битољ

Хитно лично Ст. поверљиво

Бр. 4744
Примљено 15. VIII. 1942 год.

Г. ПОЛИЦИСКОМ КОМАНДАНТУ О В Д Е

Г. Г. СРЕСКИМ ПОЛИЦИСКИМ НАЧЕЛНИЦИМА У ОБЛАСТИ

Упркос изричним наредбама, упркос многобројним расписима о претстојећој издајничкој делатности, и то у најширем смислу речи, од стране комунистичких функционера, треба истаћи да су те наредбе у многим начелствима остале само литература. Неки полициски начелници су недовољно озбиљно гледали на многе расписе и писма, те су и резултати очигледно бедни.

Пошто саботерска делатност КП стално јача, стављам вам у дужност да још једном прегледате расписе о том предмету и да неодложно предумете: одређивање објеката који су погодни за саботажне акције, проучавање њиховог стања и досада предузетих мера ради обезбеђења, и какве мере још треба предузети, скице места погодних за спуштање падобранаца, огледи са овима, брзо обавештавање, постављање заседа после прелаза страних авиона, увек спремне бојне групе, сталан контакт с претседницима општина и сугерирање овима да организују ефикасно осматрање у њиховим селима и рејонима, постављање заседа изван села ради откривања приближавања или уласка партизанских одреда и др.

Обавештавање, како по селима, тако и по градовима, треба активирати и поставити на солидна начела. Штеточинску ак-

тивност, било откуда да се спрема, треба парирати још у зачетку.

Откривање и хватање саботера после потпуног завршавања њихове штеточинске акције није довољно; потребна је упорна превентивна активност.

ОБЛАСНИ ПОЛИЦИСКИ НАЧЕЛНИК:

(п) Ст. Шишков

Н-К СЛУЖБЕ ДРЖАВНЕ СИГУРНОСТИ:

(п) К. Гигов

ВЕРНО. при Крупевском среском начелству

СРЕСКИ ПОЛИЦИСКИ НАЧЕЛНИК:

А. Венев

Г. г. претседницша општина и руководиоцима
полициских станица у срезу.

На извршење.

Бр. 3778 од 20 августа 1942 год. Крупшево

СРЕСКИ ПОЛИЦИСКИ НАЧЕЛНИК:

(А. Венев)

(М.П.)

БР. 136

**НАРЕДБА БИТОЉСКОГ ОБЛАСНОГ ДИРЕКТОРА А. КОЗАРОВА
ОД 22 АВГУСТА 1942 ГОД. О РАЗВИЈАЊУ ПРОПАГАНДЕ
ПРОТИВ КОМУНИСТИЧКЕ ДЕЛАТНОСТИ**

Лично — Строго поверљиво

М. У. п. н. з.
БИТОЉСКА
ОБЛАСНА ДИРЕКЦИЈА
БР. 592
22-УШ-1942 год.
БИТРЉ

**Г. ОБЛАСНОМ ПОЛИЦИСКОМ НАЧЕЛНИКУ
Г. Г. ПОЛИЦИСКИМ УПРАВИТЕЉИМА
Г. Г. ПРЕТСЕДНИЦИМА ОПШТИНА**

Као што вам је познато, у последње време у Битолској области појавило се неколико разбојничких банди, које су из-

р.р.шле извесне нападе. Ти напади су захватили општине и становништво, а у последње време дато је и неколико жртава, — неколико државних и општинских службеника.

Те наоружане групе, прикривајући своју бољшевичку физиономију, хоће да докажу да воде борбу на идејној основи. Међутим, имајући у виду њихову делатност последњих неколико дана, који не показују никакву идеологију, него праве разбојничке акције, треба свим грађанима у области отворити очи и према тим групама предузети одговарајуће законске мере.

Влада и сви органи у области учинили су све што су могли у циљу да се ти заблудели синови наше отаџбине покају и предају властима и да, као што је било обећано, буду помиловани. Међутим, на тај позив од стране владе и на тај родитељски поступак одговорено је с противне стране нападима, пљачкама, убиствима, уништавањем државних општинских књига и докумената и другим сличним злочинима. Само се један из тих група предао, био је помилован и данас се радује слободи.

У таквој ситуацији и откако су била исцрпљена сва мирољубива и разумна средства, управи није ништа друго остало него да примени законе земље и да ослободи грађанство од тих банди.

Нешто више. Руководиоци банди и њихови приврженици издавањем последњег илинденског летка веома добро оцртавају своју идејну основу и намере које имају за будућност.

Из тих летака види се на првом месту да илегални комунисти у Скопској и Битољској области нису нека илегална организација у оквиру Бугарске, него су део бивше југословенске Комунистичке партије.

На тај начин, јасно је да је комунистичка илегална организација у Области руковођена из једне стране државе и да спроводи интересе и жеље те стране државе. Познато је да је бивша југословенска држава поробила бугарски народ у Македонији и сваки грађанин треба да схвати и да увиди да илегална комунистичка организација у Скопској и Битољској области ради не у интересу Бугара и не да би штитила слободу Бугара, него да ратује ради новог поробљавања Македоније од стране Југославије.

Јасно је, према томе, да је та делатност илегалне Комунистичке партије противбугарска, противнародна, противдржавна и да она, као таква, врши највећу издају према бугарском народу, према интересима бугарске државе и нарочито против интереса Бугара из Македоније.

Независно од тога, из истог илинденског летка види се да се илегална Комунистичка партија у Скопској и Битољској области одриче своје националности, стиди се да Бугаре у Ма-

кедонији назове њиховим именом Бугари, него их именује Словенима.

Јасно је на тај начин да илегална Комунистичка партија, одричући се свог бугарског порекла, штити српске интересе и наноси много зла заштити слободе и правде Бугара из Македо* није. Та делатност ових народних издајника је нарочито штетна и противнародна, када се има у виду да убудуће треба још веома много радити за потпуно ослобођење наше браће Бугара који се још не радују својој слободи.

Руковођен тим околностима и имајући у виду да 99% бугарског становништва у Битољској области не дели гледиште и схватања тих-народних издајника и да ће се та делатност илегалне Комунистичке партије, ако буде настављена убудуће, веома лоше одразити на отпорну снагу нације,

НАРЕЂУЈЕМ:

1. Сви државни, општински и аутономни службеници да буду обузети озбиљношћу опасности која се оцртава из делатности илегалне Комунистичке партије и да предузму мере за борбу против пропаганде тих народних издајника.

2. Стављам у дужност свима начелницима служби да најтемељитије провере убеђења и делатност својих потчињених чиновника и да, ако има лица са комунистичким и противдржавним идејама, ови буду одмах ослобођени службе. Ако начелници немају права, да их ослободе, о томе известити, да би их ослободно дужности обласни директор или начелник који има права да то учини.

3. Тоеба започети најширу пропаганду против идеја и убеђења илегалних комуниста, привлачећи све родољубиве организације и читаво бутарско грађанство у општу борбу против комунизма.

4. Г. г. срески управитељи и претседници општина да позову на посебне састанке и како буду нашли за боље, заједнички или појединачно, претставнике организација, родољубиве грађане свих слојева; да им објасне важност тренутка у коме живимо, опасност од комунистичке пропаганде и делатности и да позову све Бугаре да раде против бољшевичке пропаганде.

5. Биће потребно организовати појединачне састанке, конференције са више лица, скупштине професионалних и родољубивих организација и др., на којима објаснити отворено становништву опасност бољшевичке пропаганде и позвати грађанство на одлучну борбу против рушилаца државног јединства и националне свести.

Сваки срески управитељ и претседник општине да размисли и састави план свога рада у смислу који се препоручује горе и да без сваког одлагања отпочне борбу против бољшевизма.

У том циљу треба за свако насељено место размислити како ће се практично повести та борба, на какав ће се начин добити ти резултати, с којим ће се лицима и срединама радити да би се постигао жељени резултат.

7. Ова наредба указује само на резултате за којима се иде, али се даје потпуна слобода свима онима који су задужени спровођењем те наредбе да на лицу места процене све услове који би ишли у прилог најширем организовању спровођене пропаганде, привлачећи све Бугаре погодне и способне за борбу, у циљу да се образује један заиста народни покрет и створи расположење за борбу против тих народних издајника, рушилаца државе и националности.

8. Такође даје се потпуна слобода при избору средстава, али у сваком случају та средства треба да буду добро одабрана и оцењена да би се постигао жељени циљ.

У сваком случају припремљена акција треба да буде спроведена са енергијом, одушевљењем, вољом и неотступно, да се код свих Бугара постигне виша свест и спремност за борбу и потпуно јединство око заштите спокојства и реда појединих срезова и коначног онемогућавања комунистичке и бољшевичке делатности.

О ономе што сте извршили и о постигнутим резултатима треба да будем обавештен писмено. О сваком хитнијем подухвату и о важнијим случајевима извештавати ме телефоном.

Срески управитељи нека ступе у везу са г. г. претседницима општина и свим службеним лицима, претставницима и управама, родољубивих, националистичких и професионалних организација и нека учине све што могу ради спровођења ове наредбе.

Обласни директор:
А. Козаров

М. У. П. Н. З.
КРУШЕВСКО
СРЕСКО НАЧЕЛСТВО
Бр. 3896
25 VIII 1942 год.
Крушево

НАРЕДБА БИТОЉСКОГ ОБЛАСНОГ ДИРЕКТОРА А. КОЗА-
РОВА ОД 22 АВГУСТА 1942 ГОД. О ОРГАНИЗОВАЊУ НАО-
РУЖАНИХ ГРУПА ОД МЕСНОГ СТАНОВНИШТВА ЗА
БОРБУ ПРОТИВ ПАРТИЗАНА

Хитно — лично — строго поверљиво

М. У. П. Н. З.
БИТОЉСКА
ОБЛАСНА ДИРЕКЦИЈА
Бр. 602
22 VIII 1942 г.
Битољ

Господи
ОБЛАСНОМ ПОЛИЦИСКОМ НАЧЕЛНИКУ
СРЕСКИМ УПРАВИТЕЉИМА И ПРЕТСЕДНИ-
ЦИМА СЕОСКИХ ОПШТИНА

у Области

У вези с тим што су се у последње време појавиле разбој-
ничке банде и у циљу осигуравања реда и мира у области на-
лаже се да се предузме низ мера од одлучујућег значаја, које
ће спровести г. г. срески управитељи и претседници сеоских
општина.

Борбу за коначно чишћење разбојничких банди организују
зојне и полициске власти и специјално организоване наоружане
потере.

Међутим, да би предузета акција имала потпун успех,
налаже се да се организује широко и добро обавештавање у
свим општинама, с једне стране, а, с друге стране, да се пре-
дузму најозбиљније мере ради наоружавања родољубивих гра-
ђана, који би били заштита општина и села и од којих би се
формирале потере.

Ради тога

НАРЕЂУЈЕМ:

1. Ову наредбу да спроведу г. г. срески управитељи и прет-
седници општина с највећом брзином, строгошћу, тактичношћу
и поверљивошћу.

2. У сваком граду или општини г. г. срески управитељи
или претседници општина да изаберу 15—20 и више људи, здра-
вих и испробаних Бугара из средине родољубивих и оданих

отаџбини грађана. Такви се могу извући из средине илинденца, бивших војвода и четника, резервних официра и подофицира, македоноодринаца¹ и др. Саставити поверљив списак тих лица.

3. Тим поверљивим лицима поставиће се ови задаци:

- 1) да буду живо- и здраво национално језгро у-општини;
- 2) да буду на потпуној услузи председнику општине ради спровођења државне и националне политике и пропаганде;
- 3) да буду жива веза између државе и општине, с једне стране, и становништва, с друге;
- 4) да помажу председника општине при његовом спровођењу националног и државног програма. У, том циљу председник општине ће их држати у току догађаја и постављаће им на извршење оне задатке који претстоје да се изврше.

5) Одмах потражити у свакој општини 3—4 веома оданих људи којима поверити месно обавештавање.

Одређеније, та лица вршиће овај посао:

А) да прате и да сами или преко њима поверљивих људи обавештавају о кретању наоружаних лица, чета, разбојника и др.;

Б) да прате и да откривају која су лица јатаци разбојника и чета;

В) да прате која су лица побегла у планину или су у илегалности; која лица одлазе у планину и излазе ноћу и дању без разлога и да ли се та лица не сусрећу са четама;

Г) да прате која лица износе намирнице и одело у већој количини и да ли се то не предаје четама;

Д) да прате и да обавештавају о свему што интересује управу и Државну сигурност.

Та обавештења предавати председнику општине, среском управитељу или одређеном полициском органу. Ова делатност биће строго поверљива и вршиће се само између претходно одређених службених лица.

6) У свакој општини организовати наоружану групу од 15—20 или више лица. Она треба да буду добро одабрана и проверена. Оружје ће им предати председник општине на своју одговорност.

С тим општинским бојним групама вршиће се ово:

А) штитиће се село при нападу;

Б) организоваће се потере ради гоњења разбојника;

¹ Тако су називани сви учесници борбе код Одрина против Турака у Првом балканском рату. Бугарска власт је њих и учеснике у Илинденском устанку покушала да искористи у борби против свога народа организујући их у посебна друштва.

В) биће ојачања покретним бојним одредима ради гоњења разбојничких чета.

7) Општинској бојној групи назначиће се начелник, који ће бити потчињен претседнику општине или другим војним или полициским начелницима задуженим за гоњење разбојника.

8) Претседници општина да воде рачуна о редовном чувању и одржавању у исправности оружја, а такође да одржавају спремност бојне групе.

Подела оружја може да захвати и лица из саставних села општине.

9) У свим општинама и другим насељеним местима предузети најстроже мере ради обезбеђења села.

Обезбеђење ноћу треба да буде појачано и добро контролисано.

Саставити списак ноћних чувара, одређујући добро ред чувања.

Према величини села, одређиваће се по једна, две или три двојке ноћних чувара.

Чувати улазе у село и обратити пажњу на општину, телефон и др.

10) Утврдити начин давања узбуне од стране ноћних чувара, подизања бојног језгра ради дејства, одредити зборни пункт, начин дејства, заузимање позиције и др.

11) Организовање и контролу над ноћним обезбеђењем села стављам у дужност претседницима општина, а тамо где има полициских станица, њиховим начелницима.

Дужан сам да подвучем да би несрећа у Плетвару, да је постојало ноћно обезбеђење и да су биле предузете мере, свакако била избегнута.

12) Спровођење ове наредбе стављам у дужност г. г. средским управитељима и средским полициским начелницима.

Одмах после примања ове наредбе та два службена лица треба да се састану и, чим претресу све месне услове, без икаквог одлагања да отпочну да је спроводе у дело.

13) Средски управитељи треба преко специјалног курира лично да предаду претседнику општине ову наредбу, указујући му и обавештавајући га са своје стране о начину њене примене.

14) У року од недељу дана г. г. средски управитељи треба да обиђу општине, да на лицу места провере шта је извршено и да заједно с претседником општине предузму све мере у вези са овом наредбом.

Исти одмах да извести о њеном извршавању.

Позивам сва службена лица да буду обузета озбиљношћу

тренутка и да уложи што је могуће више енергије и воље у остваривање свих мера које се наређују.

Сви на службу ради извршења највишег дуга према отаџбини!

ОБЛАСНИ ДИРЕКТОР:
(ц) Ан. Козаров

М. У. П. Н. З.
КРУШЕВСКО СРЕСКО НАЧЕЛСТВО
Бр. 3888
25 УП 1942 год.
Крушево

БР. 138

НАРЕДБА БИТОЉСКОГ ОБЛАСНОГ ДИРЕКТОРА А. КОЗАРОВА ОД 22 АВГУСТА 1942 ГОД. О УВОЂЕЊУ ПОЛИЦИСКОГ ЧАСА У ОБЛАСТИ

Лично — строго поверљиво

М. У. П. Н. З.
БИТОЛ-СКА
ОБЛАСНА ДИРЕКЦИЈА
Бр. 603
22 VIII 1942 г.
Битољ

Г.Г. ОБЛАСНОМ ПОЛИЦИСКОМ НАЧЕЛНИКУ,
СРЕСКИМ УПРАВИТЕЉИМА,
СРЕСКИМ ПОЛИЦИСКИМ НАЧЕЛНИЦИМА,
ПРЕТСЕДНИЦИМА ОПШТИНА

у Области

У последње време у неколико општина у области појавиле су се две групе разбојника¹ које малтретирају мирно становништво, нападају службена лица и врше пљачку. Те преступне акције, дело групе издајника и носилаца противдржавних и противбугарских намера, осуђују сви грађани у области са гнушањем.

Те разбојничке појаве треба одмах и свим снагама да буду уништене.

Ради тога

¹ На овој територији у то време дејствовали су одреди „Димитар Влахов“, „Дамјан Груев“ и „Гоие Делчев“.

Н а р е ђ у ј е м :

1. Да сви полициски и административни начелници или органи уложе највише снага и воље и да свим законским средствима раде за коначно уништење разбојништва, било где се појавило. , I

2. У насељеним местима области, где буде неопходно, увести привремено полициски час, којег се држати најстроже. Ова наредба примењиваће се само у угроженим насељеним местима.

Полициски час за градове може бити до 22 часа, а за села до 21 час.

У угроженим селима сви грађани треба, да се заједно са радном стоком приберу до тог часа. Овчари ће пасти стоку око села на одређеним местима у току ноћи.

Она лица која се буду срела после полициског часа изван села сматраће се јатацима разбојника и против њих ће се употребити оружје после прве опомене.

На исти начин поступиће се и према лицима која покушавају да напусте села.

Оружје треба пажљиво употребљавати како не би дошло до нежељених случајева.

3. Сви становници села која су угрожена, који желе да напусте село, треба да буду снабдевени привременим пропусним листовима, потписаним од претседника општине или, пак, од полициског начелника станице, ако га у селу има. Излазак из села може бити само послом или услед неодложних потреба.

4. Угрожена села не могу се напуштати пре 5 часова ујутру, и то само одређеним излазним пунктовима.

5. Грађани који излазе из села и одлазе на рад у поље или град треба са собом да носе храну само за један дан и то само за себе.

Они који носе собом више намирница неоправдано, испитати зашто носе више хране и да нису јатаци разбојника.

6. Бакали у селима треба да воде тачан списак о томе који сељак узима производе, цигарете, шибицу и др. у већим количинама него што је неопходно за свакодневне потребе. О сваком случају који изгледа сумњив бакали су дужни да обавесте претседника општине или најближу полициску власт. Наведене власти такође треба изненадно да проверавају продају бакала и спискове које они воде.

7. Сви грађани и сељаци, без обзира на пол, дужни су да обавештавају претставнике власти у селу о наоружаним лицима

која су приметили, независно од тога да ли су њихови познавци или не, и то одмах; такође су дужни да обавештавају председника општине или полициске органе о кретању разбојничких група и њихових јатака; о местима где се крију; о лицима која су примећена да износе намирнице, одела и др.; о непознатим и сумњивим лицима која су примећена да се крећу по њиховом селу или рејону и уопште да саопштавају о свему што је у вези с разбојницима и што је од користи за њихово проналажење.

Сва лица за која се утврди да свесно нису обавестила власт сматраће се за прикривање ли јатаке разбојника и против њих поступити са свом строгошћу Закона о истребљењу разбојника.

8. Све мандрације² које живе у планини, овчари или планинци, дужни су да извршавају одредбе т. 7 ове наредбе, да буду нарочито будни и прате кретање разбојника. Они су дужни да одмах преко специјалних људи обавештавају најближу власт о томе шта су приметили.

Лица која живе у планини треба одмах да пријаве централној општини количине брашна, одела и других производа које имају, водећи рачуна о њиховом трошењу. Они пријављују такође и број стоке и одговарају за његово смањивање. Мандрације и други планинци не могу да напуштају своје бачије, осим када одлазе у централну општину да би нешто саопштили или ради својих потреба, у дане које је општина одредила, у које дане се јављају у општини и лично председнику изјављују ради чега су дошли, шта су купили и др. Повратак треба да буде без одлагања.

9. Забрањује се безразложан одлазак у друга насељена места или у шуме. У привременим пропусним листовима изрично се наглашава разлог одласка и записује када лице треба да се врати у село. Проверавати свако закашњење, ако оно изгледа сумњиво.

10. Пратити најбудније свако сакупљање више људи по сумњивим и прикривеним местима у селима и ван њих, по кућама, а нарочито ноћу. Такође мотрити сумњиве прелазе кроз комшилукe, тајне путеве и њима сличне. Исто тако, строго мотрити на придржавање полициског часа и уопште обратити нарочиту пажњу на све појаве сумњиве природе, улажући напоре ради проверавања да ли те појаве нису у вези с разбојничким бандама.

11. Према породицама лица која су прешла у разбојничке банде предузимати најстроже мере. После оцене и када се укаже да је то неопходно, лица из тих породица могу да буду интернирана сагласно сл. чл. 124 Закона о полицији или, пак, упућена као таоци у логоре.

⁸ Тако су називани људи који раде у бачијама.

12. У селима око којих се чешће крећу разбојничке банде на основу чега треба претпоставити да у њима има ја/гака, учинити напоре свим средствима ради откривања тих јатака, предајући их одмах властима, а према њиховим породицама предузимати мере као према прикривачима. На сваки покушај напада на органа власти, на општине или друге саботерске акције од стране разбојника дејствовати оружјем свих органа власти, наоружаних сеоских група и приватних грађана.

13. У случају добровољне предаје разбојника или када су учињени безопасним на основу података од њихових блиских, последњи се ослобађају сваке одговорности. Сва лица, било разбојници, било јатаци, која на неки начин допринесу уништењу разбојничке банде ослобађаће се директне одговорности.

14. За сваког уништеног разбојника, предатог или проказаног додељиваће се награда лицу које је то учинило, према специјалном Закону о истребљењу разбојника.

15. При образовању потера ради гоњења разбојника који су се појавили, сви грађани који су отказали да изврше наређење и да оду у потеру, или су, пак, нарушили дисциплину, или су на неки начин обманули руководиоца потере и власти да би били од користи разбојницима, кажњаваће се сагласно Закону о истребљењу разбојника.

16. Забрањује се излазак из насељених места, без обзира на то којим поводом, свим лицима јеврејског порекла.

17. Задужујем све претседнике општина да преко специјалног курира без одлагања обавесте средске управитеље о свим лицима из њихових општина која без разлога одсуствују више од 24 часа.

18. Сва лица која напуштају или улазе у градове после полициског часа и која се не потчињавају опоменама полициских или војних органа заустављати и легитимисати. После прве опомене може да се употреби оружје, којим треба дејствовати веома пажљиво и у случајевима када су лица очигледно сумњива.

19. Позивам све грађане градова и села да сачувају потпуно спокојство приликом предузимања мера од стране власти, да пруже највећу помоћ истој, да јој притичу у помоћ увек када их она буде позивала и уопште да буду на потпуној услузи ради дефинитивног уништења бандита.

20. Ову наредбу стављам у дужност за извршење службеним лицима којима је упућена, дајући, према месним условима и догађајима који су се развили, слободу у самоиницијативи, коју ће они показати у брзини и тактичности, у снажљивости и предвиђању, у циљу да предузете мере имају резултата.

21. Ова наредба примењиваће се само у оним општинама,

*44 Келу Бур
В. Бончов*

R.O

*Bx Gf
9-12-92*

17

М. В. Р. И. В.
ОБЛАСТНА ДИРЕКЦИЯ
№ 619
27. VIII. 1942 год.
гр. ВИТОША

ДОБРО РАБОДА

ДО ГОСПОДА

ОКОЛИНСКИТЕ УПРАВИТЕЛИ, ГРАДСКИ И
СЕЛСКИ КМЕТОВЕ В ОБЛАСТТА

Въ връзка с появлява се впоследствие разбойнически банди и осигуряване на реда и спокойствието на населението в областта, между многото мърки, които се взеха, режешо е да се изпратят в някои градове и селски общини, както и в съставните им села, военски части

Тези военски части трябва да бъдат настанили в подходящи сгради, предимно в държавни, общински или училищни или безотопителски сгради. Ако обаче в населеното място, където е отседнала военската част не се намират такива сгради, общините веднага да потърсят и наемат частни такива.

Кметовете да влезат във връзка с началниците на военни гарнизони и да ги улеснят във връзка с прехраната им, като им дават пълно съдействие за намирането на продукти, хранителни припаси, като им осигурят и преноса.

Всяко общинно трябва да има уредбата пълно съдействие. Горното ми нареждане държа да бъде най-строго изпълнено.

М. В. Р. И. В.

КРУШОВО
ОКОЛИНСКО УПРАВЛЕНИЕ

№ 4125

2-18 1942 г.

гр. КРУШОВО

ЗАМ. ОБЛАСТЕН ДИРЕКТОР

Климентъ Киселев: р/

/Ат. Кочев/

срезовима и градовима у којима је неопходно њено спровођење у целини или само у неким деловима.

Наредба ће се примењивати у потпуности само тамо где је опасност блиска и очигледна.

По могућности и када не постоји потреба за тим, тамо где је ситуација мирна, где насељена места нису угрожена и где не постоји блиска опасност од разбојничких напада, ова наредба ни у целини ни у деловима неће бити примењивана³.

У сваком срезу срески управитељ и полициски начелник нека процене заједно с претседником дотичне општине да ли је неопходно да та наредба буде спроведена у дело у целини или у неким њеним деловима.

Уопште, имати као руководеће начело да грађане треба ограничавати само у доказаној нужди и блиској опасности.

ОБЛАСНИ ДИРЕКТОР:

(п) (Ан. Козаров)

(М.П.)

БР. 139

НАРЕДБА БИТОЉСКЕ ОБЛАСНЕ ДИРЕКЦИЈЕ ОД 27 АВГУСТА 1942 ГОД. О СМЕШТАЈУ И ИСХРАНИ ВОЈНИХ ЈЕДИНИЦА УПУЋЕНИХ У БОРБУ ПРОТИВ ПАРТИЗАНА

Поверљиво

М. У. П. Н. 3.
БИТОЉСКА
ОБЛАСНА ДИРЕКЦИЈА
Бр. 619
27 VIII 1942 год.
Битољ

ГОСПОДИ
СРЕСКИМ УПРАВИТЕЉИМА. ГРАДСКИМ И
СЕОСКИМ ПРЕТСЕДНИЦИМА ОПШТИНА

У ОБЛАСТИ

У вези с тим што су се у последње време појавиле разбојничке банде и ради осигуравања реда и спокојства, становништва у области, између многих мера које су предузете речено је да

⁸ Те мере биле су спроведене у свим местима, јер су сва она била угрожена.

се у неке градове и сеоске општине, и у села која их састављају, упуते војне јединице.

Те војне јединице треба да се настане у погодне зграде, првенствено у државне, општинске или школске, или зграде без сопственика. Међутим, ако се у насељеном месту у које је отсела војна јединица не нађу такве зграде, општине треба одмах да потраже и изнајме приватне зграде.

Претседници општина нека ступе у везу с начелницима тих гарнизона и нека им олакшају решење питања њихове прехране, указујући им потпуну помоћ у проналажењу намирница, резерви, осигуравајући им и превоз.

Уопште, општине треба да им укажу потпуну помоћ.

Горња моја наредба треба да буде најстроже извршена.

ЗАМ. ОБЛАСНОГ ДИРЕКТОРА:

Главни инспектор:

(М.П.)

(Ат. Којчев)

М. У. П. Н. З.
КРУШЕВСКО СРЕСКО НАЧЕЛСТВО

Бр. 4125

7 IX 1942 г.

Крушево

УПУТСТВА БИТОЉСКЕ ОБЛАСНЕ ДИРЕКЦИЈЕ ОД 28 АВ-
ГУСТА 1942 ГОД. О САДЕЈСТВУ АДМИНИСТРАТИВНЕ ВЛА-
СТИ ВОЈСЦИ И ПОЛИЦИЈИ ПРИ ГОЊЕЊУ ПАРТИЗАНА

Строго поверљиво

М. У. П. Н. З.
БИТОЉСКА
ОБЛАСНА ДИРЕКЦИЈА
Бр. 626
28 VIII 1942 год.
Битољ

ГОСПОДИ
СРЕСКИМ УПРАВИТЕЉИМА, ГРАДСКИМ И
СЕОСКИМ ПРЕТСЕДНИЦИМА ОПШТИНА

У ОБЛАСТИ

Како вам је познато, у последње време у области су се јавиле разбојничке банде, које су извршиле пљачку друштвеног новца, застрашују службена лица, тероришу становништво и позивају га да се не потчињава и не извршује наредбе власти.

Идејна основа тих разбојничких чета несумњиво је комунистичка и њима руководе организације Комунистичке партије у Македонији.

Влада и сви органи у области учинили су све што су могли код њихових домаћих и блиских да би се уразумили и предали властима, обећавајући им да ће бити помиловани. Упркос тог великодушног геста владе и тог очинског поступка, противна страна је одговорила нападима, пљачкама и убиствима.

Несумњиво да се то одразило лоше на дух и спокојство становништва и службених лица у области.

У тој ситуацији влада је принуђена да дејствује одлучно при уништавању тих разбојничких чета. Тим поводом дато је већ неколико расписа, наредаба и заповести. Од данас у многа насеља упућују се војне команде, које имају задатак да обезбеде мир становништву и да заједно са полицијским органима придатим овим командама учине све могуће ради рашчишћавања и уништавања тих банди.

Ако се има у виду да су саме чете, у свом већем делу, регрутоване од младих и неискусних, они који нису служили војску, рђаво обучених и наоружаних људи, њихово уништавање не претставља никакву нарочиту тешкоћу.

Неопходно је, међутим, да им се да пуно садејство од

стране свих административних органа, привлачећи у ту борбу и сва месна лица чије су родољубље и привезаност властима несумњиво доказани.

То садејство је највише неопходно у откривању места где се налазе чете и њихови јатаци.

Такође је наређено да се у све општине пошаље изванредан број пушака и метака, који ће бити подељени службеним лицима и провереним мештанима.

Уопште, узете су све мере да би се општине осигурале од пљачке и да би се створио мир у области.

Нека се свим државним и општинским службеницима стави до знања да је власт предузела све мере да би им гарантовала спокојан рад.

Издате наредбе и заповести биће извршени одлучно и упорно до коначног уништења разбојничких банди.

Тражи се стрпљење, дух и вера у снагу власти.

ЗАМ. ОБЛАСНОГ ДИРЕКТОРА:

Главни инспектор:

(М.П.)

(Ат. Којчев)

БР. 141

НАРЕДБА КРУШЕВСКОГ СРЕСКОГ ПОЛИЦИСКОГ НАЧЕЛНИКА ОД 30 АВГУСТА 1942 ГОД. О ОРГАНИЗОВАЊУ ОБАВЕШТАЈНЕ СЛУЖБЕ И БОРБЕ ПРОТИВ ПАРТИЗАНА

Лично — Строго поверљиво

М. У. П. Н. 3.
КРУШЕВСКО
СРЕСКО НАЧЕЛСТВО
Бр. 4011
30-У111-1942 год.
Крушево

РАСПИС

**Г.Г. ПРЕТСЕДНИЦИМА ОПШТИНА И РУКОВОДИОЦИМА ПОЛИЦИСКИХ СТАНИЦА
У ГРАДУ И СРЕЗУ**

Ради ликвидирања разбојничке комунистичке банде која се у последње време појавила у срезу почиње привремена ојачана активност по свим местима у току следећег 1—2 месеца. Да би

се постигли бољи резултати и да би се могло ликвидирати то друштвено зло, неопходно је да наредите придржавање и строго извршавање ових полицијских мера.

1. — За горњи период времена упућују се војне јединице у села Кривогаштани, Бела Црква и Жван. Таква ојачана војна јединица биће и у граду, придајући сваком одељењу по два униформисана полицајца и једног обавештајца.

Задаци тих одељења војске биће да врате становништву бугарску власт и да с потпуном строгошћу спроведу наредбу бр. 199 и да према обавештењима полиције и администрације униште комунистичке банде.

2. — Обавештајци и униформисани полицајци при одељењима војске организују потпуно обавештајну службу у рејону, при чему за руководиоца обавештавања у селу остаје обавештајца, а тамо где нема таквог да се постави једно лице са доказаним квалитетима и осећањима према Бугарској да би испуњавало ту дужност. Полицајци придати одељењима војске су у потпуној потчињености војном руководиоцу. Сви подаци добијени на основу обавештења разрађују се на лицу места и, ако је неопходно, са њима се неодложно упознаје руководиоца војске, а у свим случајевима, без изузетка, полицијски начелник, који даје даља упутства.

3. — У обавештајну службу упућивати и све националне и родољубиве Бугаре, првенствено илинденце.

4. — Сељаци одређене да се снабдеју оружјем проверити још једном. За њиховог руководиоца поставити искусног униформисаног полицајца, који, у случају потребе, може носити цивилно одело.

5. — У случају појаве разбојничке банде, на најбржи начин алармирати све оближње војне и полицијске власти. Ако се саопшти о извршеном нападу на неко место (да би се предупредио напад треба организовати, осим обавештавања, и специјално скривено ван села даноноћно осматрање), алармиране војне команде наређују и предузимају мере према условима.

6. — У случају напада, група која треба да стигне на место догађаја одмах по доласку врши брзу истрагу и испитивање очевидца и, у случају да се утврде неки сигурни подаци, алармира преко курира оближње војне команде и полицијске јединице.

7. — Полицијске станице и претседници општина у селима да активирају обавештајну службу, стављајући се на потпуно располагање полицијским језгрима при војним командама.

8. — Ојачати полицијске станице по друмовима, по могућности милиционерима, и организовати тајно ноћно осматрање и план за одбрану станице.

9. — О свим лицима која су отсутна из свог места стано-

вања више од 24 часа извештавати одмах, и ако се утврди да су у чети, огласити их за разбојнике.

10. — Обратити нарочиту пажњу на Влахе, србомане и друге инороце који су на потпуној услузи комунистичким бандама и потражити сараднике међу њима.

11. — Како војне команде, тако и полицајци њима придати храниће се на месној бази плаћањем или од општина, зависно од наредбе г. обласног директора.

12. — Све 'учитеље, лекаре и друге чиновнике у рејону општина привући ради обавештавања, тако да сваке суботе подносе претседнику општине писмене извештаје о открићима која се односе на разбојнике и јатаке. У крајњим случајевима, неодложно извештавају усмено, а затим писмено. Рапорте предају полицајцу, који их разрађује и доставља полицајском начелнику.

13. — Садржина пропусних листова треба да обухвата изнесено у ставу 4 наредбе бр. 199 г. обласног полицајског начелника.

СРЕСКИ ПОЛИЦИСКИ НАЧЕЛНИК: (п) А. Венев, с. р.

(М.П.)

Прочитали општински чиновници:

1. П. Велјанов
2. Спас. Иванов (Ф. пристав)
3. Потпис нечитак (општински писар)
4. П. Попов (општински писар)
5. Б. Димитров.
6. Б. Станчев.

НАРЕДБА ПРЕТСЕДНИКА ДИХОВСКЕ ОПШТИНЕ ОД 30 АВГУСТА 1942 ГОД. О ОРГАНИЗОВАЊУ ОДБРАНЕ СЕЛА И ОБАВЕШТАВАЊУ ПРИ НАПАДУ ПАРТИЗАНА

ВЕОМА БРЗО — лично — строго поверљиво

Г.Г. СЕОСКИМ НАМЕСНИЦИМА ДИХОВСКЕ ОПШТИНЕ

Сагласно наредби господина обласног директора бр. 602/42 и господина среског управитеља бр. 475 42 г. и усменог објашњења у мојој општинској управи, а ради ефикаснијег уништавања разбојничких банди, наређујем ово:

1. Осим наоружаних патрола које ноћу патролирају селом, сваке вечери постављајете по једну или две двојке ван села на растојању од 500 метара, без оружја, које ће се одмах чим приметите опасност, или у случају дате узбуне у селу да је село нападнуто, упутити на најбржи начин према среском начелству Битоља и саопштити г. среском управитељу да је село нападнуто, да би се предузеле потребне мере.

2. Сигнал за узбуну да је село нападнуто од разбојника одређивајете сваке вечери и одређени сигнал биће велика тајна и саопштавање се само двојкама које ће пазити ван села и ноћној стражи у селу.

3. Пронађите по два веома поверљива лица, ваше људе, којима ћете поставити у задатак обавештавање у селу и да вам о свему што приметите саопштавају, нарочито о овом: да вас извештавају сами или преко њима поверљивих људи о кретању разних наоружаних лица — чета и разбојника; да испитују која лица из села јатакују с разбојницима; да прате која лица често одлазе у шуму и износе храну и друге предмете из села и да ли се то не предаје разбојницима.

4. Ојачати ноћно обезбеђење села, које сеоски намесник треба добро да контролише. Према величини села одредити и потребан број двојки.

5. Ноћне патроле нарочито да пазе на улазе у село и друга места где се претпоставља да пролазе разбојници.

6. Имајте у виду и знајте да ће лица која сте ви из вашег села одредили и која су записана у списак да им се да оружје као бојним групама, чим им се да оружје, вршити овај посао:

- а) штитиће село при нападу разбојничких банди;
- б) организоваће се ради гоњења и потера разбојника;

в) појачавање покретне бојне одреде за гоњење разбојничких банди.

Сваком групом руководиће и предводиће је сеоски намесник. Уопште, обезбеђење села треба да буде добро организовано, тако да сваког момента буде спремно за дејство.

6. Направите и водите тачне спискове ноћне страже и добро одредите ред чувања. Стражари ће се потписивати на списку, а у примедби записиваће шта су констатовали у току ноћи.

7. У року од 2 дана известити ме у Управи писмено о томе шта је учињено у вези с горњом наредбом, а убудуће свака 2 дана извештаваћете ме преко специјалног лица о резултатима.

8. За неизвршавање снесите тежину Закона.

Напомињем вам да се у неким случајевима руководите и наредбом господина обласног директора која вам је послата ради објављивања становништву.

Претседник: (потпис нечитак)

(М.П.)

БР. 143

ИЗВОД ИЗ „ПОЛИЦИСКИХ ВЕСТИ“ БР. 11 ОД 1 СЕПТЕМБРА 1942 ГОД. О ИЗРЕЧЕНИМ ПРЕСУДАМА У БИТОЉУ ПАД АКТИВИСТИМА НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКЕ БОРБЕ

ПОЛИЦИСКЕ ВЕСТИ

1 септембра 1942 године

Од 16 до 21 јуна у Битољу Скопски ратни преки суд одржао је велики комунистички процес. Осуђени су на смрт вешањем у отсуству: Стефан Василев Наумов, Тошко Петроз Ангелов, Кирил Тошев Крстев. Лазар Костов Попов, Исак Јаков Сарфати и Петар Ташев Божинов; у присуству на смрт вешањем тројица, на доживотни строги тамнички затвор четворица и по 15 година деветорица, од којих Илија Николов Топалов у отсуству. Остали притворени, њих двадесеторица били су ослобођени. Исте ноћи су смртне пресуде, изречене у присуству, биле извршене.

ИЗВОД ИЗ „ПОЛИЦИСКИХ ВЕСТИ“ БР. 11 ОД 1 СЕПТЕМБРА
1942 ГОД. О НАПАДУ ПАРТИЗАНСКОГ ОДРЕДА „ДИМИТАР
ВЛАХОВ“ НА ПЛЕТВАРСКУ ОПШТИНУ¹

ПОЛИЦИСКЕ ВЕСТИ

1 септембра 1942 године

Неке појединости у вези с убиством код Прилепа

Тринаестог јула пре подне (на дан убиства) у рејону с. Крстеца, Плетварска општина, два, наоружана лица срела су Милана Богева, из истог села, дала су му белешку-писмо и запретила му да ће бити убијен ако белешку не преда Нонету Георгиеву, Петру Кузманову или Трајку Јорданову, сва тројица Дз села Орековца. Милан Богев јавио се првome од наведених и предао му белешку. Он је прочитао и са своје стране наредио Милану Богеву да потражи „Петра“ Кузманова и покаже и њему белешку. Пошто је нашао и „Петра“ и оставио му белешку, Милан Богев је обавестио сеоског намесника с. Крстеца, о догађају. Сеоски намесник је известио претседника општине у Плетвару, шаљући шумског стражара. Последњи је са своје стране обавестио (око 11 часова) прилепског среског управитеља. Попгго је срески полициски начелник изишао из кабинета среског управитеља, следила је наредба о хватању лица ради чијег су извршења доцније рањени помоћник среског полициског начелника Јанев и убијени полициски службеници, пошли колима среског управитеља (у 11 часова и 50 минута) за Плетвар — на 9 кшуметара од Прилепа.

У Плетвару они су се код претседника подробније обавестили и упутили се за Орековец. Нашли су и задржали у сеоском намесништву два од три лица којима је упућена белешка и подвргли их испитивању. Они су порекли да било шта знају у вези са белешком. Милан Богев је био у пољу послom и због тога нису могли да га испитају и да дођу до више података. Онда је помоћник среског полициског начелника, дао наредбу: оба лица да се задрже до смркавања и после тога да се ослободе. Затим су помоћник среског полициског начелника и остали пошли у ближу околину да би тражили она два наоружана лица. Како до 21.30 часова нису нашли никога — полициски службеници су се вратили у Плетвар. Помоћник среског начелника обавестио је о учињеном среског полициског начелника. При-

¹ Види док. бр. 39 о тој акцији.

творена лица у Орековцу била су већ ослобођена када је срески полициски начелник дао наредбу да их поново притворе и доведу у Прилеп. Помоћник среског начелника послао је једнога од пољских чувара и једног шумског стражара да поново притворе лица и да их доведу у Плетвар. До повратка пољског чувара и шумског стражара са лицима по које су били послати, полициски службеници су решили да вечерају са претседником у општини, где су и били изненађени.

Пошто су четници-комунисти који су их изненадили били обучени као војници, полициски службеници су, када су ови узвикнули „горе руке“, помислили да су то војници послати са истим задатком. Помоћник среског полициског начелника обратио им се да се не шале, али су ускоро, када је већ било касно да даду било какав отпор, схватили да имају посла са четницима-комунистима.

Пре него што су пуцали на претседника општине и полициске службенике, четници-комунисти су им, осим оружја, узели паре, сатове и легитимације. Телефонска веза је била прекинута дуж 10 стубова.

Један од разбојника се обратио подначелнику:

— Је ли ти то помоћник начелника Јанков, који малтретира наше људе у Прилепу?

— Нисам ја: ја сам старији стражар, био је одговор.

На претседника општине су се набацили:

— А ти, претседниче, кад смо те пре неколико месеци уловили, обећао си нам да ћеш поднети оставку и отпутовати за Бугарску. Зашто то ниси учинио? Зашто малтретираш становништво?

— Ја сам државни службеник и служим Бугарској.

— Видећемо коме служиш.

Шумског пак стражара су запитали: «

— Зашто ти стално малтретираш мога брата?

Али и он је одговорио одречно:

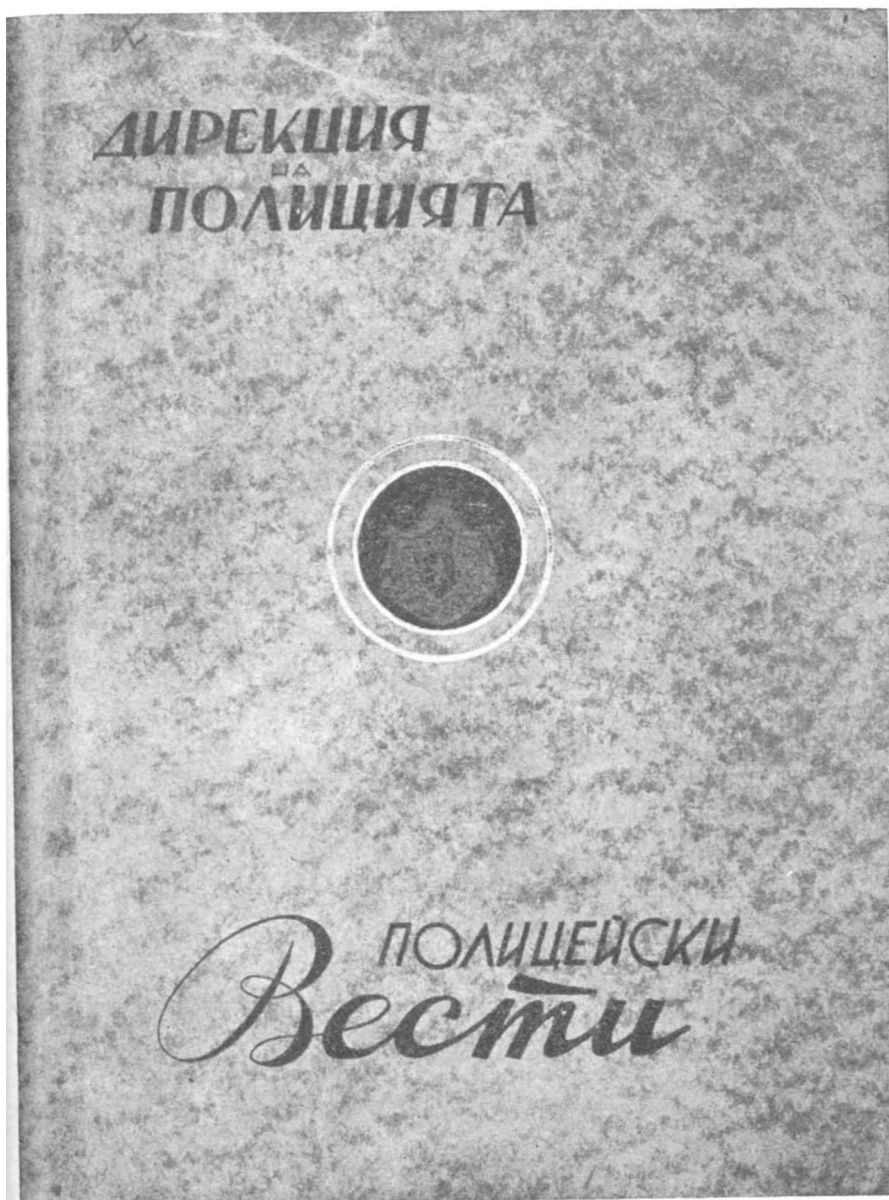
— Ја никога не малтретирам.

Захтевали су од подначелника да им покаже како се рукује „шмајсером“, који су отели од полициских службеника, али је он изјавио да не зна како се дејствује њиме.

Око 12.30 часова ноћу скопски обласни полициски начелник прошао је пројим аутомобилом путем од Прилепа за Скопље. Пошто су приметили светлост фарова, четници-комунисти похитали су да изврше своје паклено дело.

У брзини нису успели да узму паре. У једној од разбијених фијока било је 20.000 лева, али их нису видели. Сломили су писаћу машину, бацивши је кроз прозор, а телефонски апарат су однели.

Приликом изласка из села срели су пољског чувара који

Фотокопија корица Полициских вести (докуменат бр. 144)

КЪМНИ ПОДРОБНОСТИ ПО УБИЙСТВОТО ВЪ ПРИЛЕПСКО.

Преди обяд на 13.вний /въ деня на убийството/, въ землището на с.Кръстец, Плетварска община, две въоръжени лица пресрещали Миланъ Богевъ, отъ сѣното село, дали му една бележка-писмо и го заплашвали, че не биле убити, ако не предаде бележката на Йозе Георгиевъ, Петъръ Кузмановъ или Трайко Йердановъ и тримата отъ с.Орѣховецъ. Миланъ Богевъ се явилъ при първия отъ посоченитѣ и му поднесълъ бележката. Той я прочелъ и на свой редъ заповѣдалъ на Миланъ Богевъ да потърси "Петре" Кузманова и покаже и нему бележката. Следъ като намирили и "Петре" и му оставили бележката, Миланъ Богевъ съоблилъ на кметския наместникъ на с.Кръстецъ за станалото. Кметскиятъ наместникъ уведомилъ централния кметъ въ Плетваръ, като изпратилъ горски стражаръ. Последниятъ донесълъ отъ своя страна /къмъ 11 часа/ на Прилепския околийски управителъ. Съ излизането на околийския полицейски началникъ отъ кабинета на околийския управителъ, последвала заповѣдъ за залавяне на лицата, въ изпълнение на която раянниятъ сѣтно помощникъ околийски полицейски началникъ Яневъ и убититѣ полицейски служители заминали съ козата на околийския управителъ /въ 12 часа безъ 10 минути/ за Плетваръ - на 9 км.отъ Прилепъ.

Въ Плетваръ се осведомили отъ кмета по-подробно и се отправили за Орѣховецъ. Намирили и задържали въ Кметското наместничеството две отъ 3-тѣ лица, за които била бележката, и ги подложили на разпитъ. Тѣ отказали да знаятъ каквоѣ и на било въ връзка съ бележката. Миланъ Богевъ билъ въ полето на работа и поради това не можали за го разпитатъ и се побегатъ до повече данни. Тогавъ пом. околийскиятъ полицейски началникъ далъ нареждане: двѣтѣ лица да бидатъ задържани до връщане и следъ това да се освободятъ. После пом.

је био упућен у Орековец, са она два поново притворена лица. Ослободили су лица, наоружавајући једнога пушком пољског Члгвара, другога једном од однетих пушака из општине, и цела се чета, неометана ни од кога, упутила у оближњу шуму.

У 2—3 часа секретар-благајник решио је да се са женом и дететом провуче до свога стана. Свратио је у општину, у којој није нашао никога другог осим рањеног подначелника и убијене. Држање сељака је било такво, да је секретар-благајник једва успео да нађе човека и да га пошаље у Прилеп да би саопштио о догађају. Иако су четници-комунисти блокирали село, залазили по домовима за хлеб, сир итд., пуцали на кућу свештеника и на полициске службенике — сви сељаци и сељанке, чак и они који су вршили и спавали по гумнима и двориштима у суседству општине, после убиства нису знали у вези са њим ништа друго осим: „Богами, ништа нисам видео нити чуо“.

БР. 145

ИЗВОД ИЗ „ПОЛИЦИСКИХ ВЕСТИ“ БР. 11 ОД 1 СЕПТЕМБРА 1942 ГОД. О НАПАДУ ПАРТИЗАНСКОГ ОДРЕДА „ДИМИТАР ВЛАХОВ“ НА ОПШТИНУ С. ЛАГОВО, СРЕЗ ПРИЛЕПСКИ¹

НАПАД НА С. ЛАГОВО КОД ПРИЛЕПА

Двадесет другог августа око 22 часа наоружана илегална група напала је с. Лагово, код Прилепа. Група је изоловала село споља и изнутра. Нашли су општинског полицајца у једном дворишту, везали га и отерали у општину. Разбили су врата општине, ушли у њене просторије, где су нашли и везали и општинског службеника. Свукли су униформу са општинског полицајца и узели је заједно са чизмама. После тога разбили су општинску касу помоћу једне секире, коју су узели од сељака Атанаса Мил. Петрова. Из разбијене касе однели су суму од 6.500 лева и 470 непопуњених легитимација које су нашли у њој. Узели су са собом општинске печате, један радио-апарат „Ингелен“, са 6 лампи, заједно са батеријама и акумулатором, 2 писаће машине, 3 малинхерове пушке и 100 метака од 9 мм. Сломили су рамове и поцепали слике Њихових Величанстава Цара, Царице и Престолонаследника.. Сломили су једну малу машину за рачунање, коју су бацили усред дворишта. Сакупили

¹ Види док. бр. 39 о том нападу.

су сву општинску архиву, укључујући и ону бригада за додељивање земљишта, набацали су је у двориште, полили петролејом и запалили.

За то време група разбојника која је вршила унутрашње обезбеђење будила је сељаке и принуђивала их оружјем да јој даду хлеб, сир и друге намирнице.

Потражили су претседника општине и секретара-благајника, али сељаци и општински полицајац су их преварили рекавши им да су у граду.

Група је бројала око 60 људи, од којих је 20 било обучено у бугарску војну униформу.

Око 24 часа сви из групе окупили су се пред општином, постројили се у колону по 4, отпевали песму „Жалосна Македонија“ и удаљили се.

При изласку из села група је приметила у дворишту једне од последњих кућа Бориса Д. Георгиева, из Прилепа, кога је одвукла и који је 25-га нађен везан за корен једног дрвета.

БР. 146

НАРЕДБА БИТОЉСКЕ ОБЛАСНЕ ДИРЕКЦИЈЕ ОД 1 СЕПТЕМБРА 1942 ГОД. О ПРЕДУЗИМАЉУ РЕПРЕСАЛИЈА НАД РОДИТЕЉИМА ПАРТИЗАНА И ЊИХОВИМ РОЂАЦИМА

М. У. П. Н. 3.
БИТОЉСКА
ОБЛАСНА ДИРЕКЦИЈА
Бр. 685
1. IX. 1942
Битољ

ОХРИДСКО СРЕСКО НАЧЕЛСТВО
Вх. бр. 748
примљено 3-IX 1942

Строго поверљиво

ГОСПОДИ
СРЕСКИМ УПРАВИТЕЉИМА, СРЕСКИМ КОМЕСАРИМА, ГРАДСКИМ И СЕОСКИМ ПРЕТСЕДНИЦИМА ОПШТИНА
У ОБЛАСТИ

Копија: КОМАНДАНТУ ДИВИЗИЈЕ — О В Д Е

У последње време примећује се да се под утицајем стране и противдржавне пропаганде неки од позваних на редовну

792

ОБЛАСТНА АДМИНИСТРАЦИЯ
1. IX. 1942

ОКРЪГНО ОБЛАСТНО УПРАВЛЕНИЕ
Вх. № 748
получено на 3-IX 1942

КОННО-КОМАНДА НА ДИВИЗИЯТА - Т. 2 И 3

Напоследък се забелязва, че още влиянието на чуждата и противоборствена пропаганда, изхождайки от повиканията на редовна военна служба или на временно обущение не се измиват, а други обаче не го отнасят въобще, не се правят въобще.

В новото обичайното става се малкото влияние на родителски и близките на тия младежи.

При това положение мнозина от дезертирите, стигнали се от войската и мнозина други под влиянието на скръта чужда пропаганда се проследяват към вече съществувалата комунистическия център, които върват в областта.

Съобщено е известно отговорно до околийските управители, градовете и селски кметове е поискано да се извършат и предпазват от всички отклонения от войската младежи или забързани редици или членове на семейства, от които близките или немогат да установят тяхното околийско.

Конкретни горното и между много мърки, които се взема за това отношение:

ЗА ПОВЕДЕНИЕ:

1/ До второ нареждане обединител да отнема веднага всички продоволствени карти, с изключение само на карти за работни или от семейства от които има забързани или отклонени от военна служба членове.

2/ За възрастните на членовете на колосни семейства да се отпускат или раздават всички други продукти, освен само работни карти за бедни семейства, удостоверява за отбавяване от участване в работни по бедността и др. трябва да има се отнемат всички карти за работни карти.

3/ Обединител на такива семейства да не издава работни карти за бедни семейства, удостоверява за отбавяване от участване в работни по бедността и др. трябва да има се отнемат всички карти за работни карти.

4/ Околийските комисари в градовете да поискат списък за тълпи семейства от кметовете или околийските управители, а за обединител от военна служба - от околийските военни окръжия.

Възлагането на неговите или запобяда възлагане на г. н. околийските управители, комисари, кметовете и селски кметове.

ОБЛАСТНО УПРАВЛЕНИЕ
Кметове: Кметове:

/Ат Кондров/

*2. сект
да върнат
на военна служба
и кметовете!
3.3. Кондров
4-4-42*

војну службу или на привремену вежоу не јављају, а да се други, откако оду на отсуство, не враћају у своје јединице.

У већини случајева то се дешава уз прећутну сагласност родитеља и блиских тих младића.

У тој ситуацији, многи од бегунаца који су се удаљили од војске и многи други под утицајем стране пропаганде приступају већ постојећим комунистичким четама које тумарају по области.

Посебним расписом, који је упућен среским управитељима, градским и сеоским претседницима општина, тражено је да се пронађу и доставе спискови свих оних младића који су се удаљили из војске или побеглих — старешина или чланова породица чији блиски не могу да утврде њихово отсуствовање.

Констатујући горње и међу многим другим мерама које су предузете у том погледу

НАРЕЂУЈЕМ:

1) Да до друге наредбе општине одмах одузму све карте за снабдевање, изузев карата за хлеб, оним породицама у којима има чланова који су побегли или су избегли војну службу.

2) Да се убудуће члановима сличних породица не додељују или издају никакве друге намирнице осил хлеба.

3) Да општине не издају таквим породицама уверења о сиромаштву ради лечења, уверења за ослобађање од школских такса због сиромаштва и др. Уопште, одузети им све привилегије.

4) Да срески комесари у градовима потраже спискове тих породица од претседника општира или среских управитеља, а за оне који су избегли војну службу — од надлежних војних округа.

Извршење ове моје наредбе стављам у дужност г.г. среским управитељима, среским комесарима, градским и сеоским претседницима општина.

ЗАМ. ОБЛАСНОГ ДИРЕКТОРА:

Главни инспектор:

(М.П.)

(Ат. Којчев)

Строго поверљиво

г.г. претседницима општина Велгошта и Г. Косела

На брзо извршење и извештај о учињеном.

Бр. 4390, 4. IV. 1942 год. Охрид

Срески управитељ:

(К. Д. Ненчев)

Секретар:

(М.П.)

(М. К. Садилев)

НАРЕДБА БИТОЉСКОГ ОБЛАСНОГ ПОЛИЦИСКОГ НАЧЕЛНИКА ШИШКОВА ОД 5 СЕПТЕМБРА 1942 ГОД. О ДОДЕЉИВАЊУ 15 БУГАРСКОЈ ДИВИЗИЈИ ДВА АВИОНА ЗА БОРБУ ПРОТИВ ПАРТИЗАНА

ПРЕПИС

Хитно

Лично поверљиво

ОБЛАСНА ПОЛИЦИСКА УПРАВА
СЛУЖБА ДРЖАВНЕ СИГУРНОСТИ
Бр. 1464/5. IX. 1942 год.
Битољ

Г. ПОЛИЦИСКОМ КОМАНДАНТУ.
Г.Г. ПОЛИЦИСКИМ НАЧЕЛНИЦИМА

У ОБЛАСТИ

У вези с појавом разбојничких банди Штаб 15 пешадиске дивизије саопштава ово:

1) Дивизији су придата два авиона типа „Брана“, који имају ове карактеристичне одлике: двокрилац, једномоторан, мотор и реп обојени жуто, са бојним знаком према приложеној скици. Један од авиона има Бр. 41, а други Бр. 58.

2) При откривању разбојника, командир команде одмах на најбржи начин извештава односну војну јединицу, а ова са своје стране штаб дивизије. Последњи даје задатак авионима да полете одмах према указаном рејону, да га претресу, открију разбојнике и униште.

3) Авиони одмах узимају правац према рејону који им је наређен, у коме испитују све приступе, путеве, била и др. у циљу откривања разбојника. Кад открију разбојнике, авиони дају сигнал црвеним ракетама и отварају паљбу на разбојнике. Све команде које би приметиле тај сигнал и чуле паљбу авиона одмах се упућују према том месту ради садејства и уништавања разбојничких банди.

4) Ради распознавања наших од противничких јединица при појави авиона, свака команда означава себе словом „Т“ које образују два војника која полегну на земљу, док друга двојица врте своје шлемове изнад глава.

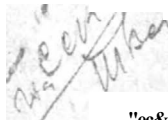
5) Пошто открије и нападне разбојничку банду, авион пушта изЕСштај у најближа места где су упућене наше команде, а такође и у најближи гарнизон (Битољ, Ресен, Прилеп или Велес), да би се команде упутиле у тај рејон.

Орвниса. // I

Обл&СНС 1.иИЦ&СКО УирвМвНХз
ОсуиSи А Ч&^Ш Сшгурностг
К-рг 1464 -&J* 342 И.

Тв.Ј.ч>рзо.

Лотао пс »?..цтељз.

р^ Јл> с; И г.г^кмвнл ООЛ&иума .

"ес& ас. 1^ -тг. иадонзд сьосчббг. Ј-в •срзка а> т>ат-

ЛХТГ см ралбоЛшгч^ска Садди.сло.чнотс:

1/дгв.№ д-д1.13:!!хга сд придадан*. ~ с-чмлс-та пк<п>"Јрада" колго
 КУСГ1 0»«и«Т» ОГЛ-Ч/Т/ШИ СбДв5*М»7ШП<И«М»», оДИОШвОЛвНк,«?Ора и
 опгвката Со@«слни «н.«о,сг вовгл Злж-1 игласно ар;Ји4л-1П>а пјмаа'вд-
 КАЗХ2 оп> ГЛЮЛЛЖ% има 41, а ду-тзи п-р» бв.

А/Пр« оАр-тван • нг рпзос<огчи(т1> клнидих.^т1>, нг. чокидвтг.
 уЈидоахи аодшд* ло над орзг аачнг «*»ти«тн'т4 нокссеса чгсГЈ>а Тк
 01Б сзги сгт.кн* на д/зилИЛТ1 ксладникт1 »ад&ча на СЛЮД-
 тиг^ д. изл5т<т> «41 ткfзап!; ;.ч'<вль,да гс протг-рситг ,о*др>-
 кп> рглеоджкШ и ги ушгзокат*.

З/С&молвита св насоча&т1> »однага кп» запов^ааинГЈј ХсБ
 рздо»л.д* јссито изедидаа.«. »слчлдд подстлид.лкГЈсда.Сгла * г.; .Оо дзл^
 де спкрн«> ^&зСогтда/тгитри откр:м>нв аа разбоЈш^мти.сеислЈТЈТ! да-
 ллтг с.т.алг чрв<л>1 р&котк л залоч&мт. стрсма по рзсо-днинаТлСкчк
 кокади ковте> за н>двж>ат1 тозик ски-алт. 2 чуктг сгл.Сг.Т! си стшолв-
 ТИП1 Св ИвССЧВаИ) I>ад«Га пfБ» Тв> *Iсто 31 ОндО^СВЖв т униг^рмагана
 на разС(Лли«в»мт% галдц*.

4/о/. разпоздав&нв ОI ПАВИТСТГЬ ирайЈн.ччолит! част« зр*
 ао.Ллп> нв еглодвтг фсзкб кокандаа до означ&М СПИЕ ск сг> СтжаУа"Т"
 оСрмулаа и стг 2 во5о>ини,дагна ди иа з^1«лта,а др.ти дмша да врп>ст>
 каск>та с* надг гдамт».

5/СлпДћ като {Бколота открд-ј и нормузд разОо;шичос*м&
 довисонмв вп н&х СдизкиI> ^Уст&киДћС ша /ачратони каш
 Хо! ПКГ: СГО Н Нб* слг.зкин ;!30Вг/1.гТСЛ'.Г'.Саh1,11рИД0П»
 лжи ...ТВСГ/,за да с-ј наоочетг хомандкг'. каш тоз?. раск;нг.

З А П О Ј И А

ГР.ЛСХНВ I скица сг бодник знакг с-нолвта.

ООдастанг "од.на.чаднидг / п / Ст.Јквмль.

шчг-дниг!) Слгжао м>р.С и г. м, »с
/Конст.Гигои/

а > Р К С,
кртчов.ОкоЦг -шц

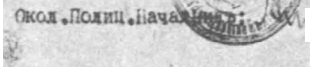
До 1'.Г.ћ1>вгоает1 и 3м>.у1". "слтчае-
таав Б> града и околи>.Та

иньд цц Ј.ачалникв:
//. ЈХЦОВИ/

И«

оа крп> ниние

К-рв 4241 ств / 7 1942 од!, гр.Крулг.во'.

Н А Р Е Д Б А.

Прилог: Једна скица са бојним знаком авиона.

Обласни полициски начелник: (п) Ст. Шишков
Начелник Службе државне сигурности:

' (п) Конст. Гигов

В Е Р Н О

Крушевско среско начелство

Срески полициски начелник

А. Венев

(М.П.)

Г.г. претседницима општина и руководиоцима
полициских станица у граду и срезу

На извршење

Бр. 4241 од 1942 год. Крушево

Срески полициски начелник (п) А. Венев

(М.П.)

БР. 148

**НАРЕДБА ВЕЛЕШКОГ СРЕСКОГ ПОЛИЦИСКОГ НАЧЕЛ-
НИКА ОД 14 СЕПТЕМБРА 1942 ГОД. О ОГРАНИЧЕЊУ КРЕ-
ТАЊА СТАНОВНИШТВА**

ВЕЛЕШКО СРЕСКО ПОЛИЦИСКО НАЧЕЛСТВО

Н А Р Е Д Б А

Бр. 28

14 септембра 1942 године

Да би се очувао мир у срезу, да би унапред биле спречене
евентуалне акције разбојника и других нарушитеља реда и да
би се осигурао живот и безбедност грађана

Н А Р Е Ћ У Ј Е М :

1) У свим насељеним местима уводи се од данас полициски
час од 21 час (9 увече) до 5 часова ујутру.

Кретање после тог часа, како у насељеним местима, тако

и ван њих, забрањује се. Сва лица која путују од једног насељеног места до другог треба до тог часа да се склоне у неко од њих. Сељаци треба да дотерају своју стоку у села најкасније до одређеног полициског часа. Против свих лица која се крепу како у насељеним местима, тако и ван њих после полициског часа употребиће се сружје без опомене.

2) Сва лица могу да напуштају насељена места најраније у 5 часова изјутра, и то само одређеним излазним правцима, којима се и враћају. Такви правци су само путеви (колски), али не и све друге стазе које воде у поље и друга насељена места. Против лица која долазе безразложно из других праваца такође ће се употребити оружје. Надлежни претседници општина да одреде излазна места за села.

3) Излазак из насељених места за друга насељена места или пољска имања вршиће се само при неодложној потреби, и то са привременим пропусницама за град, које издаје полициски начелник, а за села општински претседници. У привремене пропуснице треба унети број личне карте коју лице има, где оно долази, ради чега и када треба да се врати. Она лица која су се вратила јављају се установама које су им издале пропуснице ради провере датума њиховог повратка и прикупљања пропусница. Они који закасне кажњаваће се максималним глобама и биће лишени права на нове пропуснице. Пропуснице важе — оне до пољских имања само за 1 дан, а друге према у њима одређеном року. Оне су нераздвојни део легитимације. Забрањује се издавање пропусница лицима која немају легитимација.

4) Сва лица која долазе из старих крајева неодложно се снабдевају пропусницама, и то само од среског полициског начелника.

5) Лица која одлазе на рад ван насељених места носе храну само за један дан, и то према одређеном следовању и сваки лично за себе.

Лица која, се буду ухватила да носе храну у већој количини сматрати као јатаке разбојника — задржавати их и кажњавати сагласно Закону за истребљење разбојника.

6) Сви бакали по селима дужни су да воде тачан списак о томе који сељаци купују намирнице, цигарете, шибице и др. у већим количинама. О сумњивим неизоставно обавештавати месне општинске и полициске власти. Спискови ће бити проверавани изненадно од стране претставника полициске власти У селу.

7) Сви грађани и сељаци, без обзира на пол, дужни су да обавесте претставнике власти у селу или граду о наоружаним лицима која су приметили, без обзира на то да ли су њихови познати или не. Они обавештавају без одлагања о њиховом кре-

Получават - речески да твърдят, че никоя лича да декларират в централните общини най-късно до 10 г. и изключително, наличният Количества Брашна, дребни и др. продукти, като държат точна сметка за изразходването. Та декларират и броя на добитъка си си като отговарят за намаленото му. Наградният и тълкувателски помощи се имат, за издигнатия надградът си освен по-голямо отнасят при представителствата на най-близката власт за да освободят ищо в своя нужда само за саботажна цел като се изразходването си се извадят в общината и лично на кмета които си запазва в специална книга, запазва след това си дошли, както си купити и др. Личата се връждат незабавно и то освободена с бележка за връждане През всички останали дни и случаи личата да се задържат на оцдо осмисляне

9/Забранява се събиране на по-малко лича по общината и вярките места било какви въ населените такова лича само от тѣзи и то по време време на денонсират.

10/Всички лица, които отговарят повече от 5 дена се покриват сжкощат или по повече да установят къде са и на колко да ги представят при оцдо полиц власт не се освободят за разбойници.

11/Начиния от 15 тото семействата на тѣзи лича се в отсрещат под специален режим до доведяването, разпитването или унищожаването на разбойническото лице. Някой член от тѣзи семейства до нощта да изпути населените места от изключване при крайно необходимостта, под личата тѣзи лича не кмета и то след като не отират му личата нарочно се отсрещат семейството му на член от семейството на разбойника. На самите семейства да не се дават никакви други купони, освен за храна, а членовете им от нощта по-малко 15 години да се разписват всеки ден в 10 часа в общината. Семействата трябва да бъдат отгледени и издирани от всички добри семейства. По силата начин да се действуват и по оцдо тѣзи семейства на дѣлките. При нощта всички лича от жени по-малко тѣзи семейства да се задържат отгласно чл. 124 от Закона за Държавната милиция, а тѣзи от нощта отгласно да се вземат за заложници.

12/При представянето до общината на разбойник или освободителя му по сведения от негов близки, роднини, да освободяват от отговорност. Всяки предели се разбойническото лича тѣзи които доират отгласно за унищожаването на разбойническата лича да се освободяват от отговорност.

13/За всеки унищожаване, разбойник, предател или воровство и унищожаване да се отгласно всяка лича, която направило това и то по разпоредбата от закона за отгласно на разбойниците - 20.000 лева

14/За преследване на разбойник, които се бѣжа аркти, да се отгласно отгласно отгласно тѣзи лича, които да отгласно на отгласно, науни или дисциплината тѣзи по нощта начин да освободят разбойниците на отгласно и властима, да да освободят отгласно разбойниците, се назначава отгласно закона на отгласно на разбойниците.

15/Абсолютно се забранява изпускането на населените места под каквото и да е повод от лича от еврейски произход.

16/Употребата на оръжия, освен за употребата на населените места, заповед, случай, може да става всяко, когато по времето на измислянето или действително отгласно боеве, оцдо еврейски произходни в държавата.

17/На властта ни назначава да по дава всяка лича тѣзи лича, между населените, което признават към семейството и семейството на личата. След това се ноща и от всички държавни служители. Начиния отгласно в държавата на държавния орган, отговорен за преследването и унищожаването на разбойниците.

Претис отгласно тѣзи лича да се вземат на Търговския Обществена Полиц в държавата - г. Силно да в държавата

ОКЛАДНИ ПОЛИЦ НА ДЪРЖАВАТА
1941

тању и о њиховим јатацима, о местима где се крију лица примењена да износе више намирница, одела и др.

Сва лица за која се утврди да нису благовремено обавестила власт сматрати за прикриваче, јатаке разбојника, одмах их задржавати и против њих применити сву строгост Закона о истребљењу разбојника.

8) Мандрације које живе у планини или овчари који такође живе у планини треоа најкасније до 15 овог месеца да добију од централних општина привремене пропуснице да су тавдзи и да могу живети у планини у одређеном рејону. Они имају обавезе као и сви други становници, поменути горе, и они треба нарочито пажљиво да прате кретање разбојничких банди, обавештавајући неодложно најближу војну или другу власт. Против лица која покушавају да обману власт дејствовати као против јатака.

Она лица која буду добила дозволе да живе у планини дужна су да најкасније до 15 о. м. закључно пријаве у централним општинама количине брашна, одела и друге производе које имају и да воде тачно рачуна о њиховом трошењу. Они пријављују и број своје стоке и одговарају за његово смањивање. Мандрације и њихови помоћници не смеју да напуштају своје мандре, осим када одлазе претставницима најближе власти да би саопштили нешто, а ради својих потреба само суботом. При доласку, они се јављају огантини и лично кмету, који их уписује у специјалну књигу, изјављују такође зашто су дошли, шта су купили и др. Лица се враћају без задржавања и снабдевена дозволом за повратак. У свим другим данима и случајевима задржавати лица на општој основи.

9) Забрањује се сакупљање више лица на сумњивим и прикривеним местима, било у насељеним местима или ван њих, и то у свако доба дана и ноћи.

10) Сва лица која отсуствују више од 5 дана, за које време њихови блиски не могу да утврде где су и не могу да их претставе полициским властима, огласиће се за разбојнике.

11) Почев од 15 ов. м., породице тих лица стављају се под специјалан режим до довођења, хватања или уништења побеглог. Ниједан члан тих породица не може напуштати насељено место, изузев при крајње неопходним разлозима, уз личну гаранцију претседника општине, и то пошто се на пропусници изрично нагласи да је члан породице разбојника. Тим породицама не давати никакве друге купоне, осим за хлеб, а њихови чланови мушког пола изнад 15 година да се сваког дана у 16 часова записују у општини. Та лица треба да буду одвојена и изолована од свих добрих Бугара. На исти начин поступати и према породицама јатака. У случају потребе, сва лица женског пола тих

породица интернирати сагласно чл. 124 Закона о државној полицији, а лица мушког пола узимати за таоце.

12) У случају добровољне предаје разбојника, или када је он учињен безбедним на основу података његових блиских, последњи се ослобађају одговорности. Сви разбојници или јатаци који се буду предали и који допринесу уништењу разбојничке банде ослобађаће се директне одговорности.

13) За сваког уништеног разбојника, предатог или показаног и уништеног, додељиваће се награда лицу које буде то учинило, и то у сразмеру који је одређен Законом о истребљењу разбојника — 20.000 лева.

14) Надлежни претседници општине формираће потере ради гоњења разбојника који се буду јавили. Сва лица која буду отказала да оду у потеру, нарушила дисциплину или на неки начин заварала руководиоце потере и власти да би учинили услугу разбојницима кажњавају се сагласно Закону о истребљењу разбојника.

15) Апсолутно се забрањује напуштање насељених места било каквим поводом лицима јеврејског порекла.

16) Употреба оружја, осим у случајевима поменутим у овој наредби, може да уследи свугде где је према процени начелника или борца који посебно дејствује после прве опомене она неопходна.

17) С овом мојом Наредбом што је могуће боље упознати становништво, које позивам на мир и сарадњу с властима. Исто се захтева и од свих државних службеника. Њено спровођење стављам у дужност државним органима који су одговорни за гоњење и уништавање разбојника.

Препис наредбе упутити господину обласном полицијском начелнику — Скопље на знање.

СРЕСКИ ПОЛИЦИСКИ НАЧЕЛНИК:

(В. Добрев)

(М.П.)

ИЗВЕШТАЈ ВЕЛЕШКОГ СРЕСКОГ ПОЛИЦИСКОГ НАЧЕЛНИКА ОД СЕПТЕМБРА 1942 ГОД. О СТАЊУ У ОПШТИНАМА ЊЕГОВОГ СРЕЗА¹

Поверљиво

ГОСПОДИНУ ОБЛАСНОМ ДИРЕКТОРУ

СКОПЈЕ

Извештавам Вас, господине директоре, да су административна служба и реквизиција у општинама Долно Чичево, Згрополци, Извор, Чашка и Лисиче прекинуле рад због тога што су претседници тих општина потпуно прекинули свој рад, напустили општине и по читаве дане проводе у Велесу, где и ноћивају. Разлог и оправдање за то налазе у немирној ситуацији у срезу, због неколико напада које смо имали, иако ситуација није толико страшна. Приликом провере на самим местима, где сам благовремено одлазио после напада, ја сам увек констатовао да је напад заиста извршен, али да је до њега могло доћи због тога што претседници општина нису са своје стране предузели никакве мере ради обезбеђења општина, околност која им је стално напомињана. Раније они су наваљивали и тражили оружје, и оно им је достављено у довољној количини; међутим данас, уместо да га разделе људима који су им поверљиви и организују обезбеђење, они су га закључали у једну од општинских соба. На питање за што им служи оружје и зашто су га закључали, они су ми одговорили — да би га сачували, да га не би узели илегалци. Такав је случај у с. Војница, из чије су општине илегалци однели око 15 пушака, такав је и случај са с. Чашка, одакле су илегалци узели оружје, но пошто га нису могли однети, оставили су га у пољу ван села.²

Моје је дубоко убеђење да се узрок тих успешних напада крије у непредузимању благовремених мера обезбеђења од стране претседника општина, који се чак нису ни заинтересовали за то, него се налазе у сталном кретању од града Велеса до односног села, седишта општине.

Поставио сам питање Петру Тодорову Димову, претседнику општине села Лисиче, чега се може плашити и зашто не седи у општини, када у селу Лисиче постоји полицијска станица са

¹ Релакција није могла да утврди тачан датум.

² У то време на тој територији дејствовао је одред „Димитар Влахов“.

десет млађих стражара и једним кандидатом за командира. Ако је толико страшно, онда и ти људи треба да страхују за свој живот. Он је рекао да су илегалци говорили да ће му напасти општину. То ја знам већ давно, али они се до данас нису усудили да то учине. Може се допустити да ће покушати, међутим, верујем да ће резултат бити друкчији. Сматрам да председник нема основу за страховање, већ треба да остане у селу и да ради заједно са стражом ради обезбеђења села и ради општег мира општине.

Такав је случај и с председником општине села Извор, који, исто под изговором да ће му општина бити нападнута, не седи у њој. У том селу такође постоји полициска станица са десет млађих и једним старијим стражарем, а има и три војника ради противавионске заштите. Исто тако, ни у том селу нема досада покушаја напада. Председник општине села Чашка око недељу дана спава у Велесу и сваког дана се враћа у село, у коме остаје по три часа. Благајник села је на отсуству, а читава администрација општине поверена је једној жени писарки. Нема ни говора о предузетим мерама ради одбране општине. Овој општини послали смо 15 пушака „берданки“ и две друге српске бојне са 800 метака. Међутим, оне су стајале у општини закључане у једној соби а да нису раздвојене сељацима нити је организовано обезбеђење села. Такве пушке имали су и пољски чувар Илија Христов Новаков и Милан Панов Завков. За време напада они су се достојно борили са десет пута многобројнијим противником и држали су се храбро три часа. Тек када је Новаков убијен у боју, илегалци су се повукли, пошто су претходно изнели архиву, спалили је и опљачкали општину. Да је било још двојице или тројице наоружаних, ја сам готов да верујем да би одбили напад илегалаца и да архива општине не би била спаљена.

Председник села Згрополци такође не спава у општини правдајући се тиме да нема довољно снажно обезбеђење и да сваке ноћи очекује да му општина буде нападнута.

Општина с. Згрополци је удаљена 100 метара од станице Пуковник Дрангов³, коју обезбеђују војници. Неопходно је да председник ове општине врбује за себе поверљива лица, која ће наоружати и поставити за обезбеђење општине. Пошто су општина и станица веома близу, то ће војници заједно са њима моћи да обезбеђују и станицу и општину. Неопходно је да председник буде међу њима, да би им улио већу храброст у испуњавању општег обезбеђења.

Председник села Долно Чичево, бивши официр српске армије, исувише је плашљив. Већ неколико пута сељаци овог

³ Односи се на станицу Згрополци, на релацији Велес—Ђевђелија.

Повестание

До Господина
Областен Директор
г-р. СЛОУЧЕ

Почавам Ви, Господин Директоре, че административната служба, както и реквизицията въ обвиняте Долно Чичава, Згровица, Изворъ, Чаша и Лисиче спреха поради това, че името въ селите си изоставили напълно работата си, напустили обвиняте и по цели дни прекарват въ гр. Велест, където и покуватъ. Причина и оправдание те за то намиратъ въ неспокойното положение въ околията отъ неколкото нападения които имаме, и което положение не тъй страшно. Отъ проверката на самите места, където същевременно съмъ отивалъ, следъ нападение, азъ видяхъ само поразително, че действително има такова, обаче то е подбудено поради това че иметовете отъ своя страна не са взели никакви мерки за охрана на обвиняте, обстоятелството, което имъ е постоянно напомняно. Въ началото те наблюдава и показа оръжие, такова имъ се достави въ достатъчно количество, обаче те днесъ на място да развалятъ на дълбоките тъй хора и организиратъ охраната те азъ го заключилъ въ една отъ обвиняте стая. На въпроса ми защо имъ е оръжието и защо азъ го заключилъ те ми отговориха, да го запазятъ да не бъде взето отъ нелегалните. Така въ с. Войница, отъ обвиняте на която нелегалните задържаха около 15 пушки, така въ с. Чаша отъ малото нелегалните азъ взехъ оръжието, обаче неможеше да го однесатъ азъ го оставихъ на полето втъ отъ селото.

Моето дълбоко убеждение е, че причината за успешните тъй нападения се крие въ не взетите на време мерки за охрана отъ стран на обвиняте иметоже които даже не са съ заинтересували за това, а се намиратъ въ постоянно движение отъ градъ Велест до отговорното село издаващо на обвиняте.

Задавамъ въпроса на Петаръ Тодоровъ Димовъ, името на село Лисиче: отъ какво мисли да се страхува и да не седи въ обвиняте, защото въ село Лисиче има полицейски участъкъ отъ 10 души младши стражари и единъ командиръ. Ако беше толкова страшно то и той хора трябва да съхитъ свои животы. Той каза че нелегалните те гонили, че гъжи да му нападатъ обвиняте. Това азъ знамъ много отдавна, обаче до днесъ не азъ се опитвахъ. Допустимо е да се опитатъ, обаче, въреми, че резултата ще бъде по другъ. Смятамъ, че името нема основание да се страхува, а трябва да рогне въ селото въ ябна обикновено съвместно отъ страната за охраната на селото и за обмото спешително на обвиняте.

Така въ с. Изворъ, които и той, под п редлога че обвиняте му неща да бъде нападатъ, не седи въ нещето, селата. Въ селото село сити има полицейски участъкъ отъ 10 души младши и единъ старши стражаръ, има и трима войника на постъ за против въздушната защита. Само и въ селото до сега опитъ за нападение нема. Въ село Чаша отъ около една седмица, името на селото село спи въ гр. Велест и се вгъна въ село където стои по три часа на денъ. Биринка на селото е въ домаленъ отпускъ а целата администрация на обвиняте е поверена въ ръцете на една жена писарка. Въпросътъ за взети мерки за охрана на обвиняте не може да става. На селата обвиняте сме изпратили 15 пушки бердани и други две стръбски бойни отъ 800 патрона. Селите, обаче седели въ обвиняте заключени въ една стая, безъ да бъдатъ раздадени на селяните и да бъде организирана охрана на селото. Такива пушки имали и подония пазачъ Милъ Христовъ. Пазачътъ и Милко Милковъ Завковъ отъ които първия полски пазачъ по време на нападението селите достойно са се борили от десетъ пати по многочислени противникъ отъ техъ, дървели съ готовъ рео-пейтъ за време отъ три часа, обаче, следъ като Новаковъ е надналъ убить въ сражението чакъ тогава нелегалните се отеглятъ следъ като съ изнесли архивите, изгорили ги и ограбили обвиняте. Ако

45.
22. ноември 1944 година, гр. Крушово

11

Полицията има положителни сведения, че в някои къщи в града има укривени четници, оръжия, бойни принадлежности, исперална литература и други разни комунистически материали.

Ето защо гражданството се предупреждава за последен път веднага да съобщи и уведоми полицията за всичко онова, което знае за такива укриващи се четници и материали. Всъщност гражданите, които обмислят за заделянето на четниците, че омаде втемагражданите, които ги укриват, че имт бъдат заварени и публично отредени. Особено предателите се четници се освободяват от отговорността, че да бъдат предадени на съдебните власти за наказание.

ОБОЩНОСТ ПОЛИЦИЯТА, НАЧАЛНИКЪТ: *[Signature]*

села жале ми се да их претседник, уместо да их умирује, сам убеђује у некакав немиран положај у срезу. Говорио им је да ће бити убијен и готово сваке ноћи мења стан. То његово држање лоше се одражава на опште спокојство и рђаво се коментарише. Обезбеђење села је организовао секретар-благајник, младић са бујним карактером и неустрашив, који је дошао из старих крајева. Он, заједно са обезбеђењем, бди по читаве ноћи. До данас није било покушаја напада на ово село. Било је случајева да су мале групе илегалаца примећене у околини села, али досада на њега није учињен покушај за напад.

Због тога што су наЕедени претседници општина олако схватили службу, што су дезорганизовали службу у рејону својих општина, што је, према подацима, узело карактер извесног непотчињавања, молим да они, по могућности, буду што брже замењени, и то другим млађим и енергичним, који ће својим личним држањем и чврстином Јадити поштовање становништву и натерати га на покоравање и благовремено извршавање наредба. Претседници општина који би могли да извршавају горње функције могу да буду само лица која су дошла из старих крајева и са дужим претседничким искуством.

Горње В?м се доставља на знање и располагање.

Заменик СРЕСКОГ УПРАВИТЕЉА:

В. Добрев⁴

БР. 150

НАРЕДБА КРУШЕВСКОГ СРЕСКОГ ПОЛИЦИСКОГ НАЧЕЛНИКА ОД 22 НОВЕМБРА 1942 ГОД. СТАНОВНИШТВУ КРУШЕВА О ПРЕДАВАЊУ ОРУЖЈА И САКРИВЕНИХ ПАРТИЗАНА ПОД ПРЕТЊОМ ЈАВНОГ СТРЕЉАЊА

НАРЕДБА

Бр. 45

22 новембра 1942 године

Крушево

Полиција има сигурне податке да у неким кућама у граду има сакривених четника, оружја, бојних резерви, илегалне литературе и разног другог комунистичког материјала.

* Полициски начелник Добрев при слању овог извештаја замењивао је среског управитеља.

Ето због чега се грађанство последњи пут опомиње да одмах саопшти полицији и обавести је о свему ономе што зна о таквим четницима и материјалима који су сакривени. Сваки грађанин који помогне у хватању четника биће награђен, а онима који их прикривају биће куће спаљене и они јавно стрељани. Четници који се буду добровољно предали ослобађају се одговорности и неће бити предати судским властима ради кажњавања.

СРЕСКИ ПОЛИЦИСКИ НАЧЕЛНИК
(А. Венев)

БР. 151

ИЗВЕШТАЈ ПРЕДСЕДНИКА РАШТАНСКЕ ОПШТИНЕ ОД
30 НОВЕМБРА 1942 ГОД. О НАПАДУ ПАРТИЗАНА НА С.
РЛЕВЦИ, СРЕЗ ВЕЛЕШКИ »

Поверљиво

РАШТАНСКА СЕОСКА УПРАВА
СРЕЗА ВЕЛЕШКОГ
Бр. 35
30 XI 1942 год.
с. Раштани

ГОСПОДИНУ СРЕСКОМ ПОЛИЦИСКОМ НАЧЕЛНИКУ

Велес

Извештавам Взе, господине полициски начелниче, да је разбојничка банда од око 30 лица напала по други пут село Хрлевци¹ 29 новембра т. г. око 5 часва после подне.² У самом селу нашли су оба шумска стражара (државна) и обојници одузели одела и пушке, а из куће дсмаћина Тодора Димова Ајдарова однели један нови вунени ћилим, 2 канте масти, 2 канте сушеног теста, 1 канту сушених кора, 7 пари вунених чарапа, 3 сандука меда, 1 буре пасуља и 1 канту сира. Пошто су узели намирнице, један од разбојника је одржао говор, у коме је истакао да сељаци не дају своју храну јер она иде за Немачку, и да ће после 2 месеца доћи руска власт. Истовремено су се распитивали о општинским службеницима, наводећи имена поједи-

¹ Рлевци

² Напад је извршила једна чета одреда „Димитар Влахов“.

М. В. С. Н. А.
Валешко Околийско Управление
№ 9904.
30-ХІ-1942 г.
гр. БЕЛЕСЪ

Т. Началник

ово

2

До Въводаща Командиръ
офиц. Дръново

По заповѣдь на Господина Областен Полиц. Началникъ
гр. Скопие тръгнете веднага по посока на с. Хърлевици съ цѣлѣя въ
възводъ по преследване на разбойниците и претърване на мѣстнос-
та околу село Хърлевици тъй като на 29-ХІ-т. г. въ с. село
се явили разбойници и следъ вземане на обръкло и храна за-
минали въ Балкана. За тази цѣль ще има полицаи отъ Скопие и
войници отъ Белесъ.

За резултата следъ това донесете.

УПРАВИТЕЛЪ:

/Хр. Константиновъ/

начно сваког службеника, и о томе да ли се они налазе у општини.

Молим Вас, господине полициски начелниче, да се пошаље обезбеђење за моју општину. У противном, службеници ће откапати службу под условима немања икаквог обезбеђења и сигурности за свој живот.

ПРЕТСЕДНИК ОПШТИНЕ: (потпис нечитак)
СЕКРЕТАР-БЛАГАЈНИК: (потпис нечитак)

БР. 152

НАРЕДБА ВЕЛЕШКОГ СРЕСКОГ УПРАВИТЕЉА ОД 30 НО-
ВЕМБРА 1942 ГОД. О ГОЊЕЊУ ПАРТИЗАНА У РЕЈОНУ
С. РЛЕВЦИ

М. У. П. Н. 3.
ВЕЛЕШКО СРЕСКО НАЧЕЛСТВО

Бр. 9904
30 XI 1942 год.

Велес КОМАНДИРУ ВОДА С. ДРЕНОВО

По наредби господина обласног начелника Скопља по-
ђите одмах у правцу с. Хрлевци¹ са целим водом ради гоњења
разбојника и испитивања терена око села Хрлевци, због тога
што су се 29 XI т. г. у селу јавили разбојници,² који су се, пошто
су узели одело и храну, упутили у планину. У том циљу биће
полицајаца из Скопља и војника из Велеса.

После тога обавестите о резултату.

СРЕСКИ УПРАВИТЕЉ: (Хр. Константинов)
(М.П.)

НАРЕДБА СКОПСКОГ ОБЛАСНОГ ДИРЕКТОРА РАЈЕВА ОД
6 ЈАНУАРА 1943 ГОД. О ПОТРЕБИ ОБАВЕШТАВАЊА ПРЕТ-
СЕДНИКА ОПШТИНЕ О ПОЛИЦИСКИМ МЕРАМА ПРЕДУЗЕ-
ТИМ У ЊЕГОВОЈ ОПШТИНИ¹

ПРЕПИС

Строго поверљиво

М. У. П. Н. З.
СКОПСКА ОБЛАСНА ДИРЕКЦИЈА
Бр. 149 .
6 I 1943 године
Скопље

Г.Г. СРЕСКИМ УПРАВИТЕЉИМА

У ОБЛАСТИ

Констатијем да се у многим случајевима при предузимању извесних полициских мера у рејону односне општине или у случају интернирања неког становника односне општине допуштају велике грешке, које се доста лоше одражавају на становништво, а још више убијају престиж месне општинске власти.

Имајући у виду горње, за убудуће

НАРЕЂУЈЕМ

Да г.г. срески управитељи обавештавају претседника односне општине о евентуалним полициским мерама које се наређују да се предузму у рејону његове општине, а такође да траже његово мишљење у вези с интернирањем лица, када се то буде наредило.

ОБЛАСНИ ДИРЕКТОР: (п) д-р Раев
Верно:
при Кавадарском среском начелству,
Секретар: Марин В. Маринов,

(М.П.)

¹ И поред ове наредбе, која је формална, полиција је као и дотада вршила злодела и предузимала разне мере не питајући никога.

Ово се уз потпис доставља г.г. претседницима општина у срезу и господину полициском начелнику на знање и извршење.

Бр. 330, Кавадарци, 18 I 1943 год.
Срески управитељ: Крум Т. Камчев
Секретар: Марин В. Мармнов

(М.П.)

БР. 154

ОБАВЕШТЕЊЕ СКОПСКОГ ОБЛАСНОГ ПОЛИЦИСКОГ НАЧЕЛНИКА А. БОГДАНОВА ОД 29 ЈАНУАРА 1943 ГОД. О ОРГАНИЗОВАЊУ НЕМАЧКЕ ВОЈНО-ПОЛИЦИСКЕ СЛУЖБЕ У ВЕЛЕСУ И ЂЕВЂЕЛИЈИ

Поверљиво

**Г.Г. СРЕСКИМ ПОЛИЦИСКИМ НАЧЕЛНИЦИМА
ЂЕВЂЕЛИЈЕ И ВЕЛЕСА**

Министарство рата — Штаб војске сл. писмом Бр. В-5185'29 I т. г. саопштава да је немачка команда, да би успешније водила борбу против учесталих бунтова националиста и комуниста у Грчкој, установила своју војно-полициску службу у Ђевђелији и Велесу, чији се штаб налази у Солуну.

На знање.

**ОБЛАСНИ ПОЛИЦИСКИ НАЧЕЛНИК
Ас. Богданов
НАЧЕЛНИК СЛУЖБЕ ДРЖАВНЕ СИГУРНОСТИ
Васил Цанков**

НАРЕДБА МИНИСТРА УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА ГАБРОВ-
СКОГ ОД 10 АПРИЛА 1943 ГОД. О НЕОДЛОЖНОМ ЛИКВИ-
ДИРАЊУ НАРТИЗАНСКИХ ЈЕДИНИЦА И ЊИХОВИХ СА-
РАДНИКА

ПРЕПИС

Лично поверљиво

М. У. П. Н. З.
ЦЕНТРАЛНА УПРАВА
Бр. 3928
10 април 1943 год.
Софија

ГОСПОДИНУ ДИРЕКТОРУ ПОЛИЦИЈЕ,
Г.Г. ОБЛАСНИМ ДИРЕКТОРИМА,
ОБЛАСНИМ ПОЛИЦИСКИМ НАЧЕЛНИЦИМА
И СРЕСКИМ УПРАВИТЕЉИМА

Ц а р с т в а

У вези с борбом за истре-
бљење разбојничких банди.

Страна пропаганда и противници Бугарске решили су и улажу све снаге, не бирајући средства, да помуте ред и мир у земљи. Једно од њихових најважнијих средстава јесте да створе и искористе разбојничке банде од агената и народних издајника послатих са стране, којима се ставља у дужност да врше саботаже, терористичке акције и неггријатељску пропаганду. Нема сумње да они, како у прошлости, тако и сада, неће успети и да ће се њихове скривене жеље разбити о организовану државну силу и о здрав дух и родољубље Бугара. И пред тога, АПСОЛУТНО ЈЕ НУЖНО да се сада, на почетку пролећа спрече сви покушаји и појаве и да се мотри на њих. Ни у ком случају не треба допуштати постојање илегалних чета и банди, или покушаје стварања таквих. Неопходно је да се ојачају оне мере које су досада против њих предузимане и, ШТО ЈЕ НАРОЧИТО ВАЖНО, да се одмах спроведе систематска и ударна акција ради чишћења земље од таквих елемената и да се одржава спремност ради парирања сваког сличног покушаја.

С обзиром на то, подвлачећи велику важност питања, као допуну наредаба које су много пута даване у вези с тим, напредо са мерама које су досада предузете наређујем да се предузму и ове:

I. РУКОВОДСТВО

1. Уопште, борбу са четницима, бандама и другим сличнима за читаву земљу "да води Дирекција полиције, специјално главни инспектор Државне сигурности — АЛЕКСАНДАР ЦАНКОВ, кога ће у тој његовој делатности непосредно помагати старији командант II ст. — ИВАН ФИЧЕВ, кога, док траје та борба, ослободити свих других службених обавеза. При спровођењу борбе, отсеци и органи униформисане полиције и Државне сигурности треба да буду у сталној вези и заједнички да дејствују.

2. У свакој области борбом руководи лично обласни директор, кога непосредно помаже обласни полицијски начелник. Где нужда захтева, последњем придати помоћника, који ће бити ослобођен других службених обавеза.

3. Опште наредбе полицији у области у вези са борбом против разбојника давати преко обласних директора.

4. Осим мера које су овим прописане, директори полиције и обласни директори, заједно са месним органима, претресају и предузимају све могуће и потребне мере за борбу на месној бази.

Исти нека неодложно издају своју наредбу ради ударног дејствовања у свим угроженим местима, пошто претходно, хитније, одреде и организују опште мере које треба предузети. Не допуштати неприпремљене и слабо организоване акције.

II. ОРГАНИ БОРБЕ

1. Истребљивање разбојника у принципу водити са постојећом стражом у сваком срезу, попуњеном и ојачаном униформисаном полицијом и обавештајним групама из других срезова и области, а, у случају потребе, и специјалним одредима, састављеним и од полицајаца мобилисаних у грађанству.

2. Увек када је неопходно тражити неодложно садејство војске, на начин који је утврђен за то.

3. У случају потребе и при постојању услова, у угроженим местима образују се контрачете, чије језгро треба да буде од активних униформисаних полицајаца, а њима придати искусна лица која желе добровољно да учествују у тој борби, уз утврђену награду.

4. За садејство са стражом, из села и градова привући људе са здравим националним осећањем, углавном међу онима који су у пршлости водили борбу са комунистичким и разбојничким бандама, а који и сада желе да се ставе на располагање властима у тој борби, и међу националистичким организацијама и органи-

задијама резервиста. Са њима одржавати везу и водити рачуна о њиховом расположењу и препорукама.

5. Приликом врбовања људи ступити у везу са удружењем резервних официра и подофицира, тражећи од њих да укажу на лица погодна за тај задатак.

6. Зг, Ербовање тих група, Дирекција полиције нека изда специјалну инструкцију, која ће обухватати начин дејства у борби са разбојницима и држање гонитеља. У тој инструкцији, између осталог, нагласити и ово:

а) убедити људе, пслицајце и цивиле да су они послати да буду на корист државе и становништва угрожених места;

б) да беспрекорно извршавају наредбе вођа одреда — руководиоца полицијских начелника;

в) да не дозволе себи никакве самовоље, како у односу на становништво, тако и у односу на његову имовину;

г) не допуштати пијанке, дрскост, гозбе и слично, јер ће се то штетно одразити на спровођење акције и дискредитовати одреде пред становништвом, или ће у таквом случају уместо користи доћи до охлађивања становништва према држави;

д) да се држе родитељски и са осећањем покровитељства према свима који су на фронту државе, а строго и беспопштедно према разбојницима.

ђ) намирнице за учеснике у гоњењу разбојника одмах плаћати становништву по утврђеним ценама и ниједан из група не сме да врши самовољу, сматрајући да је овлашћен и да може да врши све било с ким и шта захтели. У таквим случајевима кривце одмах разоружавати, хапсити и ставити под суд. С њима поступати као с непријатељима државе;

е) полиција треба, да буде веома пажљива при избору лица, пажећи да се ни у ком случају не допусти да се у групе увуку провокатори;

ж) обратити нарочиту пажњу на довоз и снабдевање полиције и контрачета, да се не би јавила потреба да се прибегне тражењу хране и превозних средстава од становништва. Снабдевање поставити на војне принципе, одређујући за сваку групу специјално лице које ће водити бригу о снабдевању, набавци неопходне хране за људе и коње и горива за моторна превозна средства. и о њи:;овом одржавању у исправности.

При попуњавању кадрова полиције, одабирању лица за контрачете, као и при привлачењу људи за садејство, г.г. управитељи и претседници општина треба да дају брзе и тачне податке полицији за наведена лица у погледу њихове поузданости и могућности да са достојанством извршавају полицијске задатке који им се поставе.

III. РАСПОРЕЂИВАЊЕ ПОСТОЈЕЋИХ ПОЛИЦИСКИХ СНАГА И ОДРЖАВАЊЕ ВЕЗА

1. Начелник Отсека униформисане полиције при Дирекцији полиције нека одмах приступи распоређивању постојећих снага по областима и срезовима, с обзиром на опасност од разбојника, организујући одмах у угроженим местима велике бојне полициске групе са добрим руководећим саставом.

Попуњавање страже цивилним лицима, бившим полицајцима, резервним официрима и подофицирима и др. извршити што се брже може.

2. У обласним градовима или на другим погодним местима, ако се укаже потреба, оставити резервна језгра, а моторизоване чете приближити угроженим пунктовима, да би увек били у додиру и на расползгању непосредним руководиоцима у гоњењу разбојника.

3. У свим општинским центрима и насељеним местима у којима се могу појавити илегалци, било зато што имају блиске или рођаке, или из других разлога, ојачати месну полицију до степена да се може обрачунати с њима сама или најмање до добијања помоћи, да се не би испустили погодни случајеви за хватање или уништавање чета или делова од њих.

4. Успоставити сигурне везе међу деловима власти ангажованих у борби и с командним органима и местима, користећи се телефонским и телеграфским везама и предузимајући мере да се веза, у случају да су ове прекинуте или да негде недостају, одржава преко курира на мотоциклу, велосипеду, коњу и др.

Створити сталне и сигурне везе између суседних области, срезова и чак општина. Одржавати сталну и потпуну везу са главним инспектором при Дирекцији полиције — АЛ. ЦАНКОВОМ и са г. г. обласним директорима.

У општинама и у насељеним местима која их сачињавају, где се претпоставља појава илегалца, изабрати и припремити сигурне људе који ће при појави илегалца имати задатак и бригу да то ОДМАХ саопштавају најближој полициској и административној власти.

У свим угроженим местима завести даноноћну телефонску службу, придајући јој, ради одржавања дежурства, и општинске службенике тамо где су телеграфопоштански недовољни. Увођење даноноћне телефонске службе је уређено са Централном управом пошта, телеграфа и телефона.

Одлуком министра дозвољава се свим органима Министарства унутрашњих послова и народног здравља да воде службене телефонске разговоре, без претходног плаћања и без депозита.

IV. ПРИПРЕМА УЧЕСНИКА У БОРБИ

1. За командире, руководиоце група и поједине полицајце згдужене борбом против разбојника, Дирекција полиције нека изда писмена упутства и инструкције написане разумљивим стилем, а такође дати им усмену практичну припрему. објангња-Еајући им како да поступају у разним случајевима да, не би трошили снаге и давали излишне жртве.

То треба чинити преко кратких тро-четвородневних курсЕа, којима ће руководити компетентна лица.

2. Проверити командни и руководећи кадар и извршити премештаје водећи рачуна о томе да се на угрожена места поставе најбољи, најискуснији и смели полицајци. Истовремено с тим преместити и оне полицајце. који, због рђавих односа које су створили са становништвом, неће имати подршку овога у спровођењу борбе.

3. Добре и у борби против разбојника искусне полицајце, премештене у новоослобођене земље, пребациити и упутити у угрожена места, ако се тиме неће ослабити или занемарити служба у местима у која су прикомандовани.

4. У полициској школи појачати предавање и изучавање предмета „Борба са разбојницима“.

V. БОДРЕЊЕ СТАНОВНИШТВА

Становништво увек држати бодрим, благовремено га упозоравати, захтевати његову сарадњу и користити се њоме. У том циљу:

1. Одржавати с њим непрекидну везу.

2. Организовати конференције, на којима ће се објашњавати циљеви и задаци борбе против разбојника.

3. Поједина. села да посете ВИШИ администраториј.

4. За посебне делове насељених мс-ста или квартове створити „одговорне“, који ће бити стално и?. помоћи полицији.

5. Полициски и војни одреди да прођу кроз поједина угрожена места и да покажу снагу и могућности којима распо.тгаже држава, при чему у свим случајевима држање службених лица треба да буде такво да она придобију љубав становништва. а не да га својим држањем одбијају. Имати у виду да су сви послати озбиљним послом, а не ради задовољства.

VI. ВЛАДАЊЕ ОРГАНА ВЛАСТИ

Административни, полициски, а такође и сви други сргани власти треба да буду активни учесници у борби и увек да манифестују борбени дух, одлучност и свест о важности питања.

С обзиром на то, учинити следеће:

1. Обласни директери, срески и полициски начелници да одмах учине све што је потребно, преко наредаба, личног примера, посета и на друге подесне начине, да би дух држали бодрим и да улију одлучност, свест и спремност за активни рад.

2. Господа обласни директори да приступе провери и оцени полициских и нарочито административних органа у опаснијим местима, да затраже или сами изврше одговарајуће премештаје или отпуштања оних који су непогодни, штетни или сумњиви и да их замене поузданим, смелим и службеницима који одговарају за та места.

3. Обласни директори, уз помоћ среских управитеља, да кажњавају и предлажу за казну или удаљивање све оне службенике, који рђаво извршавају своје службене и грађанске обавезе или направе кривицу у борби са разбојничким четама. Имати у виду да у угроженим местима не може да остане ни један несигуран државни или општински службеник.

VII. ТАЈНИ САРАДНИЦИ

Не сметнути с ума да ће борба против разбојника имати Еелике резултате САМО АКО ВЛАСТ ИМА ДОВОЉНО И ДОВРЕ ТАЈНЕ САРАДНИКЕ. БЕЗ ТАКВИХ, БОРБА ЈЕ ГОТОВО НЕМОГУЋА. То никада не заборавити. Такви се налазе с муком и веома пажљиво се испитују, а једном добијени треба да буду веома добро чувани од сумњи и да буду добро плаћени. Зато скренути пажњу среским управитељима, полициским начелницима и претседницима општина да су они дужни да употребе максимум снаге у проналажењу таквих сарадника и добро и на време да их нагрлђују. О расходованим сумама неће се тражити формални рачун. Њих не треба распати, али не треба их ни жалити.

Обласни директори нека неодложно захтевају да им се у том циљу пошаљу неопходна средства.

VIII. ОРУЖЈЕ, РАТНИ МАТЕРИЈАЛ И СРЕДСТВА

Обласни полициски пушкари, а где нема таквих затражити мајсторе оружја из месних гарнизона, да проверавају употребљивост и исправност оружја с којим ће бити слати полициски одреди

11 оно које ће бити раздато контрачетницима. Не упућивати лица са неисправним или непровереним оружјем, нити га по-Ееравати лицима која не знају добро да рукују њим. Оружје одржавати увек у исправности. Не заборављати — а спроводити тачно — да се после сваке употребе, при одмору, оружје подмазује и чисти.

Полицајцима и полициским одредима који дејствују у угроженим местима дати модерно оружје, узимајући га привремено из неутрожених места.

Проверити оружје општинске и шумске стргже у угроженим местима, замењујући неисправно оружје општинских полицајаца исправним, које, ако се не може наћи на другом месту, одвојити од оружја државне полиције на Еременску услугу.

У случају борбе против разбојника, обласни директори располажу свим превозним средствима других обласних и средских служби.

Тим превозним средствима служе се само под надзором и одговорношћу обласних директора и средских управитеља, придржавајући се правилника о државним превозним средствима. За потребе борбе додељиваће се довољна количина горива и мазива.

IX. НАРОЧИТЕ МЕРЕ

1. У угроженим местима (тамо где то досада није вршено) саопштити становништву и специјално родитељима и блиским илегалца, да се овима даје 10-дневни рок да се предају властима. У таквом случају невини ће бити ослобођени, при чему на њихов захтев, ради чувања од других илегалца, предузимати специјалне мере; што се тиче криваца неће се предузимати друге мере сем те да ће бити упућивани у нова места живљења и код судских Еласти учиниће се потребно да им се не изриче казна. Предупређење учинити у убедљивој форми, да се не би сматрало као мамац за хватање илегалца. Дата реч биће испуњена.

После истека рока против илегалца који се нису предали дејствовати веома енергично.

2. У насељеним местима, где то обласни директори нађу за потребно и корисно, предузети и друге мере. као: увођење полициског часа, забрана становништву да излази ван села и по улицама било какЕим послом све дотле докле то буде потребно. Лко обласни директор нађе за потреоно нека за села из којих ича много илегалца приступи упућивању у нова места живљења породица оних који су прешли у илегалност и који се нису добровољно предали полицији, судским или државним властима.

3. Предузети све неопходне мере ради прекида веза између насељених места и места где се крију илегалци.

4. Упознати становништво да ће му се давати новчане награде и друга олакшања за услуге које чини властима у борби са илегалцима; њих ће добијати увек када то заслужије.

Х. ОПШТЕ ИЗВРШАВАЊЕ

Све наредбе упућене овим расписом извршити одмах, при чему руководиоци и извршиоци да уложе највећу амбицију, бригу, искуство и, најважније, вољу за потпун и брз успех.

За време од највише месец дана треба потпуно ликвидирати све разбојничке групе и отстранити све услове који би дозволили формирање таквих.

Право, сила и могућности су у рукама власти и само од њених органа, преко којих она дејствује, зависиће потпуни и коначни успех, који неизсетавно треба да буде постигнут.

Бугарска администрација и полиција увек су успешно излазиле на крај са задацима који су им били постављени. Сигуран сам да ће и сада сјајно извршити своју дужност.

У року од 10 дана директор полиције и обласни директори да ме извести о учињеном.

МИНИСТАР: (п) П. Д. Гаоровски

В е р н о :

За ГЛАВНОГ ИНСПЕКТОРА: (п) Р. Церовски

Г. г. среским управитељима у Области

За извршење. Наредба.

Бр. 8169, Скопље.. 14 V 1943 год.

Секретар: (п) Јализов

(М И.)

НАРЕЂЕЊЕ БИТОЉСКЕ ОБЛАСНЕ ДИРЕКЦИЈЕ ОД
20 АПРИЛА 1943 ГОД. О ПРЕДУЗИМАЊУ МЕРА ПО КОЈИМА
БИ СЕ ИРЕКО РОДИТЕЉА УТИЦАЛО НА ПАРТИЗАНЕ ДА
СЕ ПОКОЛЕБАЈУ И ПРЕДАЈУ ВЛАСТИМА¹

Поверљиво

М. У. П. Н. З.
БИТОЉСКА ОБЛАСНА ДИРЕКЦИЈА
Бр. 325
20 IV 1943 године
Битољ

Г.Г. ОБЛАСНОМ ПОЛИЦИСКОМ НАЧЕЛНИКУ,
СРЕСКИМ УПРАВИТЕЉИМА И ГРАДСКИМ И
СЕОСКИМ ПРЕТСЕДНИЦИМА ОПШТИНА
У ОБЛАСТИ

Као што је познато, прошле године у области су се јавиле разбојничке чете које су извршиле пљачку друштвеног новца, застрашивале службена лица, терорисале становништво и позивале га на непотчињавање наредбама власти и на њихово неизвршавање.

Бугарска организована државна власт лако се обрачунала с њима предузимањем низа строгих мера. С тим мерама државна власт је за кратко време ликвидирала све разбојничке чете у области, чији су чланови у већини били убијени по планинама, а мало њих који су остали сакрили су се ван наше државе.

Али пре него што је почела акција против ових чета ради њиховог уништења, бугарска влада и органи у Области учинили су све што су могли код њихових укућана и блиских да би се ти заведени синови наше Отаџбине покајали и предали властима, обећавајући им да ће бити помиловани. На тај благородни гест владе и на тај очински поступак неки су се одазвали и били су ослобођени.² Већина њих није хтела да се преда и ти су погинули.

Пошто ће наступањем пролећа заведени синови Отаџбине који су још остали живи покушати да привуку и друге омла-

¹ Пошто окупатору није пошло за руком да оружаном силом сломн отпор македонског народа, он је покушао да разбије партизанске одреде демагогијом и претњама, у чему такође није имао успеха.

² За читаво време НОБ у Македонији насело је овој пропаганди само неколико малодушника. Пошто су се предали, били су интернирани.

динце за илегалну делатност, био сам издао наредбу Бр. 236 од 27 III т. г., којом сам, између осталог, позвао сва илегална лица да се добровољно предају, обећавајући им да ће бити само упућени у логоре.

Имајући у виду да су ова побегла лица, с малим изузетком, синови бугарских породица, чији су очеви за време ропства били будни носиоци бутарског духа под владавином поробљивача, и да би им за последњи пут дао могућности да се покају, врате својим кућама и постану добри и корисни грађани,

НАРЕЂУЈЕМ:

Стављам у дужност свим градским и сеоским претседницима општина да обавесте становништво, а посебно родитеље и рођаке илегалних (побеглих) лица, да се овима даје десетодневни рок да се предају властима. Сви невини међу њима биће ослобођени, предузимајући, по њиховој жељи, специјалне мере, ради чувања од илегалаца који се нису предали, а они који се буду предали а који су криви биће само упућивани у нова места живљења и учиниће се све што је потребно код судских власти да им се не изриче казна.

Уверити родитеље илегалаца да бугарска влада и сада, последњи пут, чини очински поступак према њима и њиховој деци и да ће испунити дату реч.

После истека рока, против илегалаца који се не буду предали дејствоваће се беспошtedно, а истовремено ће се приступити и упућивању њихових породица у нова места живљења.

Заменик обласног директора:
(Хр. Миладинов)

(М.П.)

ИЗВЕШТАЈ СКОПСКОГ ОБЛАСНОГ ПОЛИЦИСКОГ НАЧЕЛНИКА А. БОГДАНОВА ОД 3 МАЈА 1943 ГОД. ДИРЕКТОРУ ПОЛИЦИЈЕ О ПРЕДУЗЕТИМ МЕРАМА ЗА БОРБУ ПРОТИВ ПАРТИЗАНА¹

Бр. 1891

3. V. 43 г.

ЛИЧНО ПОВЕРЉИВО

ГОСПОДИНУ ДИРЕКТОРУ ПОЛИЦИЈЕ

СОФИЈА

У вези с Бр. Ц. 1219
У извршењу вашег горњег расписа, извештавам Вас, г. Директоре, о следећем:

А. Руководство

Борба против партизанских чета (разбојника) у области је организована под руководством обласног директора и мојим и одржава се веза са среским и полициским начелницима, председницима општина, а исто тако и с војним властима. Засад постоји потпуна сагласност и јединство дејства. Напори свију су координирани и показали су успех. Акције су увек биле планиране на основу процене.

Б. Органи у борби

Осим постојећих стража, угрожена места су ојачана специјалним одредима и деловима формираним из неугрожених места. У области дејствују 8 контрачета, које су постигле добар резултат за најкраће време, те намеравам да исте повећам. У угроженим местима не може се рачунати на резервне офицере и подофицере, јер су несигурни. Врбовани су тајни сарадници, који нам дају важне податке. Исхрана је осигурана.

В. Распоред постојећих полициских снага и одржавање везе

Један део моторизоване чете пребацио сам к Врању и Владичину Хану; за њихово пребацивање искористио сам камионе немачких рудника, јер ми руководство рудника стално излази у сусрет и ставља ми на располагање онолики број кола колико нам је потребно. У последње време „партизани“ дејствују у великим групама, што ми је дало повода да изменим састав полициских група и да исте појачам, тако да један вод има најмање 40 људи.

У угроженим местима уопште не постоје телефонске везе. За ово сам двапут правио питање код обласног п. т. начелника ради успостављања телефонске везе између појединих насељених места, но досад није ништа учињено. На мештане се не може рачунати нити им се може издати оружје.

Г. Припрема учесника за борбу

Неопходне инструкције су дате, но мобилисани полицајци и они старији од 35 година показали су се недовољно способним за борбу, јер не могу издржати велике покрете тешко проходних планинских терена, а исто тако им недостаје и смелости. Учињена би била грешка ако бисмо најбоље и најсмелије полициске старешине и страже сменили и упутили у области у унутрашњости земље.

Д. Охрабрење становништва

По угроженим местима ове области није потребно да се становништво бодри и да се даје нада и слобода мисли и деловања, јер ће се добити супротни резултати. Охрабрење да ће становништво бити заштићено од стране власти ако исту помаже против партизана предузимано је, али без икаква резултата.

Е. Однос органа власти

Полициски, административни и други органи власти били су увек активни учесници у борби против илгалаца и јавно су манифестовали свој борбени дух и политичко убеђење. У случају да је неко службено лице било несигурно, одмах су предузимане мере и исто је било отстрањено с дужности.

Ж. Тајни сарадници

Такви су врбовани, али је њихов број недовољан и улажемо напоре да се број таквих поверљивих људи повећа.

3. Оружје, убојни материјал и средства

Стражама и контрачетама увек се даје проверено и исправно оружје и муниција у довољној количини. Указује се потреба да се додели више ла"ких митраљеза, и установљено је да су они најбоље оружје против партизанских група које у овом тренутку дејствују у северном делу Моравског. (Односи се на просторију Бујановца, Ристовца, Врања,, Владичина Хана, Сурдулице и др.). Општинској и шумској стражи у овом моменту не можемо дати оружје јер сам га дао стражама по рудницама (300 комада) и контрачетама (120 комада). Имам у магацину 1000 пушака берданки, али су општинска и градска стража одбиле да их приме јер су биле неподесне за борбу с партизанима, који су наоружани карабинима, митраљезима и бомбама.

Што се тиче превозних средстава, неопходно су потребна најмање двоја солидна кола.

И. Специјалне мере

Издао сам наредбу којом сам извршио извесна ограничења становништву у рејону партизанских дејстава.

К. Општи закључак

Сви полициски и административни органи имају амбицију, јаку вољу и борбени дух и Залажу се да за најкраће време униште оне који нарушавају мир и сигурност у области.

Сва дејства изводе се по солидном плану, претходно израђеном на основу процене тактичке ситуације.

Обласни полициски начелник
Асен Богданов

**БЕВЂЕЛИСКО СРЕСКО НАЧЕЛСТВО 1 ЈУНА 1943 ГОД.
ТРАЖИ ПУШКЕ И МУНИЦИЈУ ЗА КОНТРАЧЕТНИКЕ**

Лично поверљиво

**М. У. П. Н. З.
БЕВЂЕЛИСКО
СРЕСКО НАЧЕЛСТВО
Бр. 2911
1 јуна 1943 год.
Бевђелија**

**ГОСПОДИНУ ОБЛАСНОМ ДИРЕКТОРУ
Скопље**

Молим, господине директоре, Вашу интервенцију да би се преко господина генерала наредило да се за формиране контрачете доделе на временско коришћење 30 пушака са мецима. Пушке ће се разделити уз сагласност командира 15 граничног сектора.

**СРЕСКИ УПРАВИТЕЉ
(инж. Ради Ив. Радев)
Срески полициски начелник
П. Т. Хаџиев, с. р.**

БР. 159

**ЧЛАНАК У ЛИСТУ „ЦЕЛОКУПНА БЛГАРИЈА“ ОД 11 ЈУНА
1943 ГОД. ПОВОДОМ РАЗБИЈАЊА ШТАБА ЧЕТВРТЕ ОПЕРА-
ТИВНЕ ЗОНЕ МАЈА 1943 ГОДИНЕ**

**КОМУНИСТИЧКА КОНСПИРАТИВНА ГРУПА КОД ВИНИЦЕ
УНИШТЕНА У САРАДЊИ СА СЕЉАЦИМА**

Показан хероизам полициских органа. Ко су убијена илегална лица.

Мир у Македонији и потпуна приврженост становништва националним идеалима целокупног бугаризма нису се допали конспиративној комунистичкој централи, која има за циљ да

терористичким акцијама наноси зла, да подрива и руши нашу државу. Нажалост, та централа је успела да на два-три места нађе своја оруђа међу неким непромишљеним омладинцима, да их уплете у своју мрежу и да их баци на опасан пут. На још већу жалост, неколико таквих омладинаца нашло се и у Штипу — 'тврђави бугаризма, граду бесмртних националних бораца, који је, осим безбројних драгоцених жртава поднео и тешке ударе великог економског разарања од стране дојучерањих побљивача због своје верности бугаризму и своје легендарне борбености. Уместо да следе заветима својих славних дедова, ови омладинци су пошли путем срама и пропасти.

Недавно су сељаци с. Виноце, код Кочана, обавестили полициске органе да се на терену с. Виноце, у једној колиби, крију сумњива лица.¹ Полициски органи, заједно са сељацима, отишли су на означени терен, нашли колибу и позвали сумњива лица да се предаду. Као одговор на позив, илегалци су бацили две бомбе, после чега је настала иуцњава. Иако мањи по броју, стражари и сељаци су с ретким хероизмом успели да се брзо обрачунају с откривеним конспираторима. У борби су убијени конспиратори: Иван Христов Пркев, из Штипа, 25-годишњи студент, познат као велики комунист-конспиратор, илегалац од 1942 године; Тодор Дончев Арсов, из Штипа, 30 година, судски приправник, опасан комунист-конспиратор, и Александар Константинов Митрев, из с. Горна Сушица, Свети Врач, 22 године, кројач. Био је рањен и ухваћен Иван Михаилов Китанов, 19 година, ркздом из Пехчева, илегалац од 1942 године, осуђен на 15 година строгог тамничког затвора. Ухваћени су Никола Симеонов, 22 године, берберин, родом из Штипа, и Димитар Мишов Децов, такође из Штипа, 24 године, лимар. Успели су да побегну само Георги Митов Евтимов, 22 године, из с. Чардаклија, код Штипа, и Димитар Николов Ушинов, 22 године, из Штипа.

Сељацима и полициским органима који су се истакли дате су новчане награде, а полициским органима и одликовања.

Овај брзи и успешни обрачун са илегалцима јесте нови доказ не само хероизма него и тесне сарадње између становништва и власти у борби за очување мира и престиж национално-борбеног бугаризма у Македонији.

„Целокупна Блгарија“
од 11 VI 1943 год.

¹ То су учинили шпијуни бугарске власти „скретни струдници“ — тајни сарадници, а не сељаци.

ИЗВЕШТАЈ ВЕЛЕШКОГ СРЕСКОГ ПОЛИЦИСКОГ НАЧЕЛНИКА ОД 29 ЈУНА 1943 ГОД. О ИЗВРШЕНОЈ БЛОКАДИ И ХАПШЕЊИМА У С. ОРАОВЕЦ

ПРЕПИС

ИЗВЕШТАЈ О ИЗВРШЕНОЈ ПОЛИЦИСКОЈ БЛОКАДИ У СЕЛУ ОРЕХОВЕЦ¹ КОД ВЕЛЕСА

I. Објект полициске блокаде: с. Ореховец, Велешки срез, Скопска полициска област.

II. Датум и време трајања: од 4 часа 6 XI 1942 године до 15 часова истог дана.

III. Размер: потпуна блокада читавог села.

IV. Циљ: да се ухвате сакривени илегалци који су рањени при нападу на с. Лисиче, код Велеса, 24 X 1942 године — око шест људи.

Да се ухвате јатаци који их прикривају.

V. Учествовали у акцији: укупно 80 људи, од којих 40 војника 56 пешадиског пука из Велеса; 20 контрачетника из Велешке контрачете, 6 агената обласне полициске управе из Скопља, привремено на служби у Велесу, и 19 полициских стражара среског начелства Велеса.

VI. Ко је наредио полициску блокаду: срески полициски начелник — Велес. Не чека се наредба више инстанце због хитности случаја.

VII. Резултат: У блокади су били ухваћени: Владимир Т. Мојсов, организатор у с. Ореховцу, Таир Асанов из с. Ореховца, снабдевач намирница и курир илегалца, и Димко Павлов, снабдевач илегалца намирницама.

Горња лица предата су тужиоцу ВП Скопље и осуђена.

Такође је ухваћено и осам јатака који су били упућени у ново место живљења, у старе крајеве земље, на 6 месеци.

\ЧН. Дате жртве полиције: у горњој блокади полиција, није дала никакву жртву.

Такође жртава нису дале ни војне власти које су узеле учешћа у блокади.

Велес, 29 VI 1943 године

СРЕСКИ ПОЛИЦИСКИ НАЧЕЛНИК: В. Добрев

НАРЕДБА БИТОЉСКЕ ОБЛАСНЕ ДИРЕКЦИЈЕ ОД 18 ЈУЛА
1943 ГОД. О ЕФИКАСНИЈОЈ УПОТРЕБИ РАСПОЛОЖИВОГ
ОРУЖЈА У ОПШТИНАМА ПРИ ОДБРАНИ ОД ПАРТИЗАН-
СКОГ НАПАДА

Поверљиво

М. У. П. Н. 3.
БИТОЉСКА ОБЛАСНА ДИРЕКЦИЈА
Бр. 573
18 VII 1943 год.
Битољ

Г. Г. СРЕСКИМ УПРАВИТЕЉИМА И ПРЕТ-
СЕДНИЦИМА ГРАДСКИХ И СЕОСКИХ ОП-
ШТИНА

У ОБЛАСТИ

У вези с нападима које злочинци и народни издајници, у циљу да унесу пометњу међу становништвом, врше над службеним и неслужбеним лицима, користећи се њиховом недо-вољном будношћу, искуством и наоружањем — јавља се потреба да се обрати строга пажња на ове ствари:

1. За пољске чуваре треба да буду бирања и постављена лица која ће по своме узрасту, менталитету и темпераменту бити погодна за вршење те, у данашње време, деликатне и одговорне службе, јер се од њих захтева да буду сналажљива, будна, смела и да могу да употребе оружје у датом тренутку, јер је њихова служба, ако не умеју да примене своју смелост у тренутку када је то најпотребније, заиста илузорна.

У вези с том ситуацијом ревидирати постављење непогодних пољских чувара и за такве постављати само погодне, одлучне, смеле и, по могућности, млађе људе, или старије али тако да имају потребне квалитете за то, тј. да буду здрави, покретни и сналажљиви.

2. Препоручити свим општинским и другим службеницима да се не крећу ван села и насеља без оружја, да увек буду спремни на свако изненађење и да употребе оружје против напада злочинаца који би могли да угрозе њихов живот. У том циљу употребити оружје које је подељено општинама. Притом имати у виду да је оно дато да би било искоришћено, тј. да у датом случају послужи за одбрану и да се употреби против сваког евентуалног напада, а не само да се носи, па да неупотребљено падне у руке нападачима.

3. Проверити тачно коме је оружје раздељено и објаснити

РАПОРТЪ

От Милче Ничевъ Талевъ пом. км. намѣстникъ
въ с. Кара-Орманъ-Шиско.

Господинъ Кмете,

Докъсаяки Ви, Господинъ Кмете, че вчера на 17 августъ 1943 год. следъ обѣда, около 8 часа привечерята, дойдоха три войнени коли съ около 12 души войници. Силитѣ коли заминаха за държавни, връблѣжкѣ и тамъ насякоха аякови дръвчета, като ги товариха на колитѣ и се завърнаха обратно за Шиско. По пъте спазнаха отъ колитѣ въпроснитѣ войници и навлезнаха въ бостанитѣ и царевницитѣ въ мѣстността на с. Кара-Орманъ. Отвличаха масово бране и унищожаване на диниѣ, и на бране на класове-царевницѣ.

Когато азъ заедно съ лицата Тодоръ Голомеевъ и Гьоско Коцировъ запитаме лицата за какво това правятъ, безъ да питатъ олицитѣ на олицитѣ бостани и царевници да имъ тѣ позволата да си набератъ по няколко дуне и класъ; олицитѣ отговориха следното: "Ний като войници нѣма за какво да търсимъ позволение отъ олицитѣ стопани, защото на насъ ни е казалъ Командира какъто нѣкаже да правимъ и безъ да питаме нѣкого".

Докъсаяки Ви горното, молъ П-тъ Кмете, да се взематъ нуждитѣ мѣрки и спрече това, за въ бъдеще да не праватъ такива нарушения, войницитѣ отъ Българската честна и почтена армия, защото почнаха масово овладяване на олицитѣ противъ олицитѣ.

18 августъ 1943 год.

Съ почитъ,

(п) Милче Ничевъ Талевъ
Пом. км. намѣстникъ

Върно, При Радакското селско обдинско управление

ОПР. НИЧЕВЪ :

Milche Tchev

како треба да буде искоришћено. Оружје које се даје треба да буде искоришћено, јер нападач сигурно неће бити толико смео када зна да ће и против њега бити употребљено оружје. Не давати оружје онима који га не могу употребити.

4. Наредити насељеним пунктовима да, чим се чују пуцњи треба да притекну, по могућности одмах, групно у помоћ у правцу одакле су се чули (то, разуме се, само дању). А, осим тога, треба да имају одређене људе, који ће имати свога вођу, а овај свога заменика, и да тако притекну у помоћ пострадалима или нападнутима на месту догађаја.

Све је то неопходно потребно да се има у виду и да се предузму потребне мере у том правцу, да злочиначки и издајнички елементи не би могли да врше своју нечовечну делатност над незаигђеним и ненаоружаним лицима из становништва и службеног кадра.

Потребна је будност свих и према свему у овим тренуцима, када страни утицаји теже да усмере своје стреле против нашег унутрашњег јединства и унутрашњег мира.

Помоћник обласног директора:
(Д-р Конст. Ив. Робев)

БР. 162

РАПОРТ СЛУЖБЕНИКА ОИШТИНЕ С. КАРАОРМАН, СРЕЗА ШТИПСКОГ, ОД 18 АВГУСТА 1943 ГОД. О КРАЂАМА КОЈЕ ВРШЕ БУГАРСКИ ВОЈНИЦИ

ПРЕПИС

РАПОРТ

Мијалча Ничова Шалева, помоћника сеоског намесника у с. Караорман код Штина.

Господине председниче,

Извештавам Вас, господине председниче, да су јуче 17 августа 1943 године, око 8 часова увече, дошла троја војничка кола са око 12 војника. Кола су пошла за државни врбљак; тамо су војници насекли јелова дрва, натоварили их на кола и пошли натраг за Штип. Путем су војници сишли с кола и ушли

у бостане и у кукурузишта у рејону с. Караорман. Отпочели су масовно брање и уништавање диња и брање кукуруза.

Кад сам их ја, заједно са Тодором Голомеевом и Ђошом Коцировим, запитао зашто то чине без питања сопственика бостана и кукурузишта да им дозволе да себи наберу по неколико диња и класова, они су одговорили ово:

„Ми, као војници, немамо због чега да тражимо дозволу од самих сопственика, јер нам је командир рекао да чинимо шта хоћемо не питајући никога“.

Извештавајући Вас о горњем, молим, г-не претседнице, да се предузму потребне мере и спречи да убудуће војници бугарске поштене армије чине такве преступе, јер су започеле масовне жалбе сељака противу њих.

18 август 1943 г.

Оверава

С поштовањем,
(п) Мијалче Ничев Шалев,
пом. сеос. намесника

При Раданској сеоској општинској управи
секретар-благајник: (потпис нечитак)

(М.П.)

БР. 163

НАРЕДБА СКОПСКОГ ОБЛАСНОГ ПОЛИЦИСКОГ НАЧЕЛНИКА А. БОГДАНОВА ОД 20 АВГУСТА 1943 ГОД. КОЈОМ ПОХВАЉУЈЕ УБИЦЕ ЈЕДНОГ ПАРТИЗАНА ИЗ ОДРЕДА „ДИМИТАР ВЛАХОВ“

СКОПСКА ОБЛАСНА ПОЛИЦИСКА УПРАВА

НАРЕДБА

Бр. 1198

Скопље, 20 августа 1943 год.

6 августа т. г. срески полициски начелник Велеса Константин Добрев добио је податке да се група илегалних комуниста од 1941 године крије и дејствује у Велешком срезу. Тим поводом он излази са контрачетом у срез и наилази на 6 илегалца

који су се крили крај неких извора у шуми изнад с. Ораовдол — код Велеса. У насталом боју, активно учешће узели су срески начелник (полициски) и оба контрачетника — Илија Ангелов Трајков и Владо Стоилов Андреев. Последњи су успели да убију илегалног и опасног комунисту ТРАЈКА ЈАЗАРОВА АНДРЕЕВА, кога, тражи полиција.

Исказујем похвалу горе наведенима, који су, високо свесни да треба да изврше тежак и хитан задатак, показали велико пожртвовање и херојство за добро отаџбине, и који су успели, ризикујући свој живот, да изиђу на крај са илегалним и опасним комунистичким функционером кога тражи моја Управа.

Ову моју наредбу дати на знање свим командирима и двојци контрачетника, којима и записати то у њихове службене књижице.

Препис ове моје наредбе послати г. начелнику одељења униформисане полиције на знање, овде — полициском команданту, начелнику моторизоване полициске чете, начелнику коњичког ескадрона и среским полициским начелницима у области за извршење.

ОБЛАСНИ ПОЛИЦИСКИ НАЧЕЛНИК: (п)

Ас. Богданов

ДОМАЋИН: В. Стиљанов

БР. 164

ИЗВЕШТАЈ БЕВЂЕЛИСКОГ СРЈЕСКОГ УПРАВИТЕЉА ОД
21 АВГУСТА 1943 ГОД. О СТАЊУ У ЊЕГОВОМ СРЕЗУ И
ДЕЈСТВУ ОДРЕДА ТРЕЋЕ ОПЕРАТИВНЕ ЗОНЕ

Лично поверљиво

М. У. П. Н. З.
БЕВЂЕЛИСКО СРЕСКО НАЧЕЛСТВО

Бр. 187
21 VIII 1943 год.
Бевђелија

ГОСПОДИНУ ОБЛАСНОМ ДИРЕКТОРУ

Скопље

Из среза су побегли 31 мушкарац и 3 жене, или свега 34 лица, од којих 15 из града Бевђелије, 13 из с. Богданци и 6 људи из с. Сермени. Последњи су више заведени или уплашени од

бандита. Од 6 овог месеца, када сам ступио на дужност, до сада они нису извршили никакав напад у срезу. Ради обезбеђења од напада, у сарадњи са г. командантом XV граничног сектора, формирао сам у с. Сермени једну станицу од 10 полицајаца и 15 војника, ојачану милиционерима од месног становништва.

За гоњење разбојника формирана је једна контрачета од 16 људи под командом Георги Ђевђелиског и под општим руководством кавадарског војводе.¹

Да бисмо изишли на крај с разбојницима, неопходно је да се наша чета појача на 40 људи, да буде добро опремљена и да дејствује под командом Ђевђелиског војводе, јер је веза са Кавадарцима тешка, а снабдевање муницијом, оделом и др. такође. Плаћање да буде одавде, а не преко Кавадараца, што је веома незгодно.

18 о. м. побегао је из чете један Влах,² кога су четници* задржали 25 дана. Он прича како су га три четника ухватила када је био у шуми да сакупи коње. Један од четника био је бос и управо због тога су му одузели опанке и горње одело и дали су их босоме. Одатле су га одвели у један до, где је било преко 100 четника (тачан број не зна). Тамо су остали три-четири дана. За то време су се хранили млеком, хлебом и сиром, а откуда су га узимали и ко им га је носио, не зна. Четвртог дана су се поделили у две групе. Већа је пошла негде, а мања, која је била састављена од 15 људи, узела је и њега, дали су му три ранца и пошли ка „Големој пољани“. Тамо су у једном долу имали колибе. Остали су ту три-четири дана. Четвртог дана дошли су са разних страна четници у групама од по пет-шест, сакупило их се око 50—60, и пошли су према граници. Ту су један по један, вођени од петорице грчких четника, прешли на грчку територију и отсели у једном манастиру. Донели су им говеђи бут, кромпире, казан и сами су кували.

С њижа је било пет жена, од којих једна наоружана, а друге су имале само бомбе. Мушкарци су били наоружани пушкама, бомбама и револверима, а имали су и четири митраљеза. Ту је стража била слабија и он је успео да побегне, предајући се на граничном потсектору. Према подацима овог Влаха, они су били лоше обучени и обувени, нису вршили никакве војне вежбе. Саопштења су преносили тихо, да се не би чуло, и имали су много обезбеђења, како у покрету, тако и када су се задржавали.

¹ Звао се Колчев. Као ратни злочинац, ликвидиран после ослобођења.

² Влах није побегао, већ су га партизани пустили.

³ Ту се партизани спомињу као четници; реч је о партизанским одредима „Добри Даскалов“ и „Саша Михајлов“. (Види о њима док. бр. 86).

Неопходне су координиране и брзе акције од стране војске и полиције ради брзог уништавања разбојника, да би се подигао дух и умирило становништво, пошто је оно у убеђењу да је бугарска власт немоћна да изиђе на крај с њима. Становништво се плаши да обавештава власт када се четници појављују појединачно или када их негде виде, јер се плаши да му не напакосте.

О стању среских служби доставићу Вам посебан извештај.

СРЕСКИ УПРАВИТЕЉ: Ал. Венев